XI. évfolyam. Budapest. 225. szám. Szerda, 1877. szeptember 5.

Előfizetési dij:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.
Hirdetési dij: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak hérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkiviili esetben küldetnek vissza.
Kiadó-hivatal:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová az előfizetési pénzek küldendők.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hó végével lejárt, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak, nehogy a lap küldésében fennakadás történjék.

Előfizetési árak:

September hóra	—	1 frt 80 kr.
Szept.—Októberre	—	3 frt 60 kr.
Szept.—Novemberre	—	5 frt — kr.
Szept.—Decemberre	—	6 frt 80 kr.

Lapunk minden nap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizetés a hónap bármely napján megkezdhető.

Az előfizető nevének, ezimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán s olvasható kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha ezimszalagjukat a postantalvány szélére ragasztva beküldik a kiadóhivatalnak.

☛ *Az előfizetési pénzek és postai utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadóhivatalába (himző utcza 1 szám alá) küldendők.*

Az „Egyetértés" kiadó-hivatala.

Budapest, szept. 4.

Példátlan, nyomorult, kicsinyes, alakoskodó korszakat élünk.

Jegyzett már fel a történelem erkölcstelen korszakot, fájdalom, sokat, de csak egyes népekre nézve. Ily általános tespedés, anyagi zilálság, szellemi léhaság, mely ma ködfátyolként huzódik a vén Európa felett, erre példa nem volt; mert ha sok ilyen lett volna, már eddig megsemmisitette volna az emberiséget.

Ott volt Róma, e világ hatalom, mely a keleti czivilisátiót, a görög tudományt átvéve, meghonositotta azt Európában; a gyengébb, elfajult népeket egyesitette birodalmába.

Elfajult az igaz, ez is; megtörte az erkölcstelenség. De ott volt az ifjuló german törzs, átvette szerepét. Tökéletesbitette a tudományt, kiterjeszté éjszakon a czivilisatiót. Annak részei a hollandus, az angol az emberiségi jogokat megállapiták, a kereskedelmi összeköttetéseket szét terjesztették az egész világon.

S ha a német birodalom szintén elavult is, ha megöregedett, ha annak hatalmi épülete repedéseket szenvedett is, mert tulságosan nagyra volt emelve, mert visszaélt a hatalommal, előtünt az ujabb korban a franczia megifjodott erő s felszabaditotta az emberiséget s meghonositotta a szabadságot Európában.

S ha voltak visszaélések e nagy korszakban, ha voltak ballépések a nagy elvek kivitelénél, ez az emberiség gyarlóságánál fogva, a természeti vibrationak róható csak egyedül fel. A nagy elvek azért még is diadalmaskodtak.

Hiszen ama korszak eredményezte, hogy a nemzetek szabaddá lettek, ama korszak létesitette az európai alkotmányokat; ama korszak hozta meg a nemzetközi törvényeket és abban köttettek meg a nemzetközi szerződések. Ama korszaknak eredménye a nép fenségi jog megállapitása; a legitimitás megtörése 30-ban; a 48-iki események átallában, a be nem avatkozási principiummal együtt. E kornak szelleme lengte át a német nemzet lelkesedését is, midőn a visszaélések ellen fellépne, felszabaditá magát I. Napoleon jogara alól. S még a görög szabadságharczot, a mostani olasz és német nemzeti egyesülés processusát is a régi hősök szellemei vezették.

De a legujabb kor eseményeinek átnézete mit tüntet szemeink elé?

Az osztrák elavult absolutisticus állam theoriák Solferinót és Königrätzet; a franczia depravatió Sedant eredményezték. És jól történt, igy kellett annak megtörténnie, hogy Európa az alkotmányos kerékvágásba bele jöjjön. De hát hol van most a még ifjodott erő, a mely szilárd karral venné kezébe Európa gyeplőit, hogy a szabadság állandóvá legyen, hogy az alkotmányosság megszilárduljon, hogy a szellemi miveltség tökéletesbüljön, hogy az anyagi jóllét kifejlődhessék?

Ugy látszik, a német haegemoria egoisticus politikát visz, vagy a szerencsétlen elszasz-lothringeni achillesi sark tartja örökös rettegésben? Vagy talán azon belső titkos vágy miatti rosz lelkiismeret fordalja őt, s teszi sötétté politikáját, hogy Németországot nem németnek, mint annak lennie kell, de porosznak akarja tenni?

Ez uton azonban soha sem lesz tisztában otthonával, mig ott van Bajorország, mely német igen, de porosz nem akar lenni; mig ott van Szászország, hol csak imént bukott meg a terv a katonai egyleteket a poroszokéba olvasztani be.

Igy, ha nem igazi német, de porosz politikát visz, szilárd, erős, nagyhatalommá soha sem lesz. Soha sem lesz oly hatalommá, mely szabadon állván élére egy nagyszerü eszme kivitelének, minden körülmények közt döntőleg léphessen fel az események vezetésében. Igy csak hármas szövetségek irányozhatják politikáját, haladatossági kiméletek vezethetik azt. Kiméletek a miatt, hogy annak idejében szabad cselekvés hagyatott neki egy nemzetet tönkre akarni tenni rosz kormánya büneiért, s elvenni annak egyik tartományát. De ha ily korlátok közzé szorul Németország cselekvése, ez nemcsak általában Európa szabadságának vesztére vállhat, de különösen magát a német birodalom jövő kifejlődését is megfogja gátolni.

Ugy látszik, mintha a monarchák személyes összeköttetései Oroszországnak engednék át azon szerepet, hogy mint megifjodott erő, a mint a panslavisticus müködést szeretik nevezni, legalább is Kelet-Európa rendezését kezébe vegye. De hát jogositva van-e Oroszország magát megifjodott erőnek nevezni? Ez az Oroszország, a mely igaz, megifjodott erővé vállhatott volna, ha I. Péter müvét, daczára zsarnokságának folytatva, a nyugoti czivilisatiót meghonositja valóban, de nem tette. Népét oly sötétségben tartja most is, hogy mint az alkotmányra éretlen csordáit, csak az önkény vasvesszejével tarthatja össze birodalma keretében.

Az az Oroszország, melynek története bizonyitja, hogy a hol cselekvőleg fellép, mindenütt a népvándorlás elitélt vad szelleme hagyja emlékeit nyomdokain. Az az Oroszország, a mely az európai történelmet Lengyelország feldarabolásával és példátlan kinzásával megbélyegezte. — Az az Oroszország, a mely eljutott a Feketetengerig, hogy a mohamedanismust a kozákok kancsukáival irtsa ki a kereszténység dicsőségére, a mely áttört Ázsiában az Amur és Oxusig a czivilisatió terjesztése pajzsa alatt, de utain nehány rövid strategiai vasut vonalat kivéve, egyéb mivelődési nyomokat nem találunk. Mert a finnlandi népnevelés emelkedett volta, a balti provincziák felvirágzása nem az oroszok müve ám. Nem találunk nála egyebet pusztulásnál, rablásnál, önkénynél, néplenyügözésnél. Megtörte az orosz, kiüzte szivós, hősi harcz után a nemes cserkesz nemzetet, s mi most még csodáljuk ezek visszatorlását a jelen háboruban!

Hiszen Oroszországban még a radicalisok is pusztitani vágynak. A nihilismus a czivilisatió legnagyobb ellensége.

Ezt nevezzük megifjodott erőnek? az ily elemnek engedjünk tért? Neküs adjuk Európa, ha csak kelet Európa rendezését is át? Soha!

Sembery István.

Ma délután 4 órakor Budán miniszteriánács tartatott. A miniszteriánács után, este Tisza miniszterelnök felutazott Bécsbe.

Thiers meghalt.

Két párisi táviratjelenti ma röviden a szomoru hirt. Az agg államférfi; korunk egyik legkimagaslóbb alakja; az alkotmányos eszmék és igazság nevezetes bajnoka, ki tanult az idővel és nagy monarchistából törhetlen republikánussá változott; ki mint a toll és activ politika embere ötven éves müködés alatt taletumával vivta ki neve fényét és hatalmas szerepét, tegnap este 6 órakor St.-Germain en-Layeban, Páris mellett, hova Dieppeból nemrég ment, — megszünt élni.

Elhunytával csapást mért a sors Franeziaországra épen akkor, mikor Thiersre a legnagyobb szükség leendett.

Alig néhány napja mult, hogy a köztársaság érdekében egy nála járt küldöttség előtt felemelte hatalmas szavát. Oly élénk, egészséges és tevékeny volt egész haláláig, hogy nem temetését, hanem uj szereplését várta Európa a nagy franczia nemzeti válságban.

Fényes ész, mély tanulmány és ritka tapasztalás szállt Thierssel sirba. Ő századunknak egyik legritkább alakja. Három franczia forradalmat élt keresztül. Sokszor volt miniszter és kormányelnök, sokszor volt oppositió és az ellenzék vezére, rövid ideig a franczia állam feje s ez idő alatt visszaszerezte boldogtalan hazájának a legszerencsétlenebb háboru után a békét s visszaállitotta a leggaládabb forradalom után a belnyugalmat, érdemei és tekintélye őt a nagy franczia republicanus párt vezérévé és elnökjelöltjévé tevék, midőn néhány héttel a tusakodó választások előtt az enyészet őt is kiragadta az élők sorából.

Thiers életében három monarchiát segitett megbuktatni. Érdemeinek hosszu méltatása a történelem számos lapját fogja igényelni. A harminczas évek alkotmánya, Páris megerősitése, majd később önfeláldozó utazásai 1870. télen Szent-Pétervárra és Bécsbe, alkudozásai Bismarekkal, vezérszerepe a bordeauxi és versaillesi kamarákban örök babért füznek homloka körül.

E babért mint iró, mint tudós és mint szónok is kiérdemelte. Pályáját, mint hirlapiró kezdette, mint történetiró folytatta, mint szónok végezte be. A franczia akademia egyik valóban halhatatlan tagját, diszét engedi át a Pantheonnak.

Thiers halálát pártkülönbség néikül siratja Franeziaország, s veszteségét benső részvéttel kiséri a mivelt világ. Európa egy tekintélylyel szegényebb lett, kit nem a hatalom és a szerencse, hanem ész és jellem emeltek a nagy férfiak első sorába. Emléke áldott maradt szülőföldének!

Halálát szélhüdés okozta. Tegnap reggel, 3-án még a kertben sétált s beszélgetett a közelgő választásokról, a reggeli után azonban elfogta a rosszullét és este 6 órakor szive megszünt dobogni.

A Franeziaország életére, a köztársaság ügyére oly nevezetes választások küszöbén: ime Thiers a sirban, és Gambetta a törvényszék előtt!

* *

Thiers Lajos Adolf született 1797. apr. 16-án Marseilleben. Atyja lakatos volt, de fia nevelésére gondot forditott. Lajos Adolf Aixban jogot hallgatott, letette a szigorlatot és mint ügyvéd Aixban telepedett meg. De mivel ügyvédi gyakorlata igen szerény mérvek közt mozgott, a történelem, politika és nemzetgazdaság tanulmányozására adta magát. — 1820-ban barátjával Mignettel Párisba ment, hogy tehetségeit a journalistika terén értékesitse.

Itt megismerkedett az ellenzék vezéregyéniségeivel, és azok legbefolyásosabb köreivel bizalmas érintkezésbe lépett. 1824-ben Laffitte támogatásával a szabadelvü párt legelőkelőbb lapjának a „Constitutionnel"-nek lett egyik szerkesztője s utóbb társtulajdonosa. Publicistai tevékenységének ez időszakában irta meg nagy müvét, a franczia forradalom történetét, melylyel történetirói fényes hirnevének alapját vetette meg.

Midőn X. Károly a Polignac-miniszterium kinevezésével a szabadelvü pártnak hadat izent, ez utóbbi Thiers és Carrel Armand vezetése mellett 1830. jan. havában a „National"-t inditotta meg, mely az uralkodó dynastia ellen irányzott támadásainak erejénél és merészségénél fogva csakhamar nagy befolyásra tett szert. A tömegeket különösen felvillanyozta a Thiers álta! hangoztatott jelszó: „le roi régne, mais ne gouverne pas". (A király uralkodik, de nem kormányoz.)

Midőn 1830. jul. 26-án a hirhedt rendeletek megjelentek, az összes szabadelvü lapok szerkesztői összegyültek a „National" irodájában és Thiers szerkesztésével a kormány e rendszabályai ellen óvást emeltek. De az e lépésre kitört küzdelemben Thiers már nem vett részt, hanem Montmorencyba vonult vissza, honnan azonban már julius 29-én visszatért Párisba, hol ő szerkesztette Laffittevel ama proclamatiót, melylyel a nép figyelme az orleansi herezegre irányoztatott. Jul. 30-án a herczegnek emlékiratot nyujtott át, melyben kifejtette azon okokat, melyeknél fogva a herczeg a neki felajánlott koronát elfogadni kénytelen.

Ajánlatát, mely azután készséggel el is fogadtatott, másnap ismételte egy küldöttség élén Lajos Fülöp előtt a városházán.

Midőn a rend helyre áll Thiers aug. 11-én államtanácsossá és főtitkárrá, utóbb nov. elején Laffitte által pénzügyi államtitkárrá neveztetett ki. A pénzügyi terv, melyet Laffitte nov. 15-én a kamara elé terjesztett, nagyobb részt Thiers müve volt Ez idő tájban választotta meg képviselővé Aix városa, de első parlamenti fellépésével nem aratott sikert.

Az első fellépés sikertelensége csak fokozott szorgalomra ösztönözte és csakhamar oly szónokká képezte ki magát, kinek praecissiója és ügyessége a támadásban és vitában egyaránt nagy elismerést vivott ki. Ez és administrativ tehetsége annyira meghóditotta részére az uralkodó köröket, hogy még akkor is a miniszteriumban maradt, midőn Laffitte visszalépésével Perier Kázmérral az ellentállás politikája került kormányra a forradalmi mozgalmakkal szemben.

1832. okt. havában Perier halála után Thiers belügyminiszterré neveztetett ki. Ez állásában sikerrel müködött a Vendesben kitört mozgalom elfojtásán és a Belgium javára megindított interventión.

Ugyanez év decemberében a kereskedelem és a közmunkák miniszterе lett, és ez állásában nemesak a bonapartista rokonszenvekuek hizelgett a Napoleon szobra felállitásával, a Vendome-szobor és a de l'Etoile diadaliv befejezésével, de közhasznu épületek emelésével valódi érdemeket is szerzett magának.

Midőn 1834. april 4-én a cabinet átalakittatott, ismét a belügyek vezetését vette át. Szigora, melyet a párisi és lyoni demokratikus zavargások elnyomásakor tanusitott, elszigetelte őt régi republikánus barátaitól, mig az udvarra nézve nélkülözhetlenebb lőn, s 1834—1836 között a többszörös min. változás daczára megmaradt a cabinetben, „az ellentállás politikája" mellett sikerrel küzdve, a mint a többi között, a szeptemberi törvényeket elfogadásra juttatta.

Midőn 1836. februárban a többször módositott miniszteriumnak vissza kellett lépnie, az uj cabinetben az elnökséget a külügyi tárczával együtt nyerte meg, de már ugyanazon évi augusztus 25-én vissza kellett lépnie, mert a király nem hagyta helyben a liberalismus javára tervezett spanyolországi beavatkozást. Thiers most két éven át az ellenzék élén állt. 1840. aug. 1-én ismét a cabinet elnökségét foglalváu el, sikertelenül igyekezett a többi hatalmakat arra birni, hogy engedjék meg neki Egyptomot függetleniteni a portától.

Thiers 1840. okt. 21-én benyujtá lemondását, a nyilvános élettől teljesen visszavonulni látszott s hozzáfogott a már előbb ápolt terv valósitásához, hogy megirja I. Napoleon történetét, mely ezélból bejutazta a német és olasz csaták szinhelyeit. Visszatérte után ismét az ellenzék élére állt, de nem sikerült az összes ellenzéki árnyalatokat zászlói alá gyüjtenie.

Midőn az 1848-diki februári forradalom a királyt mindenekelőtt arra kényszerité, hogy miniszteriumát elbocsássa, Thiers a 2-dik miniszteri listába vétetett fel, melylyel a király a forrongást lecsillapitani akarta. Midőn már semmi mentő eszköz sem kinálkozott, egyéb tanácsadókkal Thiers is arra birta a királyt, hogy a trónról mondjon le s a köztársaság kihirdetése után elhagyta Párist.

Csak a nemzetgyülési választások vezették vissza, mikor is 4 helyütt megválasztatott. Az uj Francziország mindkét törvényhozó-testületében azon többség vezére volt, mely ugy a socialdemokrát baloldallal, mint a Napoleonismussal szemben, állását fentartani igyekezett. Valószinüleg azon czélja volt, hogy az Orleansi hgnő vagy Joinville hg regenssége által az orleansokat restaurálja.

Mint Napoleon Lajos egyik legtevékenyebb ellenfele, a decz. 2-diki államcsiny alkalmával elfogatott s azután külföldre bocsáttatott. 1862-dikig felváltva Angliában, Svájczban s felső Olaszországban tartózkodott, a hol az irodalomnak élt, a mig 1863-ban Páris városa őt a kamrába választá meg, a hol a második császársággal szemben kitartó, fényes ellenzéki átlást foglalt el.

Az 1866—70-ki években élénk részt vett a törvényhozásban, s ismételve felszólalt a kormány bel- és külpolitikája ellen. Nem volt barátja az olasz egységnek, s amaz iránynak, mely a porosz osztrák háborut s vele Poroszország diadalát előidézte. Éles birálat alá vette a pénzügyi politikátt. de másrészt abban eltért az ellenzék többi tagjaitól, hogy helyeselte a franczia véderő fokozását, s készségesen támogatta a kormány idevágó törekvéseit. 1870. junius 30-án az ujonczozási törvény tárgyalásakor igen harczias beszédet tartott, de tizennégy nap mulva a legnagyobb makacssággal ellenezte a hadüzenetet, sem az időt alkalmasnak, sem a franczia hadsereget eléggé harczképesnek nem tartotta egy nagy háborura.

A felbőszitett néptömeg akkor durván meg is bántotta. De csakhamar kitünt, hogy oppositiója indokolt volt. A franczia sereg megveretett; kitört a forradalom. Thiers ekkor diplomatiai kör-

---

AZ „EGYETÉRTÉS" TÁRCZÁJA.

ITTHON.

— REGÉNY. —

Irta: **DEGRÉ ALAJOS.**

— MÁSODIK KÖTET. —

(64-ik folytatás.)

Hiszen csak két Warningtéle Ujkereszti, s hozzá olyan Romházy-fajta előkelő hazafi, aztán egy hiszem nem lesz többé mifelett alkudjunk azokkal ami lovagias szomszédinkkal, a kik megszabják az árát annak amiért semmit sem kapunk, de aztán elég kedélyesek nekünk megengedni azt a mulatságot, hogy hát alkudjunk, gyülésezzünk, czikkezzünk, de azért ők megmaradnak annál, hogy nem kapunk semmit, s e semmiért az állam érdekében mi hozzunk áldozatot.

Én értem azt, ha egy foglaló sereg sarczolja és pusztitja azt az országot, mely ameddig csak ereje engedte, utolsóig védte magát, s aztán megadással türi a pusztitást, amit rajta s körülte végbez visznek, de hogy egy magát harczias és szabad nemzetnek képzelt állam lakosai önkényt adják oda azt, amitől lételők függ, mosolygó arczot csináljanak hozzá, ha a kenyeret kiveszik a kezükből, s a zekét lehuzzák a hátukról, sőt egyeseknek is nagymérvü rablásokat elnéz, amik miatt az állampénztárnak uzsorás kölcsönhöz kell folyamodnia, ez már nem könnyelmüség, még csak nemis roszaság, hanem valóságos bárgyuság.

Szerencse, hogy Ujkereszti és czimborája az osztrák hadsereg ellen követett el nevezetes árulást, e miatt erélyesen intézkedni nem türt halasztást, mert ha csak a magyar állam iránt lett volna hütlen, s elég ügyességet mutat nehány millió forint erejéig az államkincstárt megröviditni, megesik rajta is, hogy addig küldenek ki vizsgálatot, s egyik vizsgálat addig váltogatja a másikat, mig az érdemeket szerzett férfi megunva a sok zaklatást, háboritlan elvitorláz valahova tul a tengeren. Aztán megszünik minden, s te édes nemzetem fizesd meg a kárt mig birod.

De hát a nemzet ezt igy akarja, hisz a többség mive, s ezen változtatni módjában állt. Majd ha vége mindennek, köz és magány vagyon mellett, alkotmány és önkormányzásnak, senkitse okolj, hanem melledet verve mond el: az én vétkem, az én igen nagy vétkem.

Ha elég erkölcsi bátorság lett volna kormányainkban kérlelhetlenül erélyesen, s minden tekintetet félretéve mindjárt sujtani azokat, kik a haza káráni felgazdagulást időszerünek tekintették, ma szegény országunkat nem kellene annyira félteni a fenyegető szerencsétlenségtől.

Ujkereszti nemcsak tervezte, de már hálózatát is elkészitette annak, hogy az ország hitelével és vagyonával ő fog rendelkezni. Csak is a gondviselésnek köszönhető, hogy ily lelketlen szörnytől megmentette az államot, mert kormányunk ébersége s a többség lelkiismeretessége miatt bátran üzhette volna veszélyes müveleteit.

Hagyjuk a nyomorultat sorsára, s mintán árulási ügyével a szomszéd állam is érdekelve van, remélhetjük, hogy az emberiség megszabadult tőle.

Romházyról nem lehetett tudni semmit.

Hüskuton erősen podgyászolt Ferencz, mig Turkevy az ablakon át a tájra vetett bucsupillantást.

— Ez a börönd is megtelt, mond Ferencz.

— Több nem is kell.

— Hát az a sok mindenféle?

— Majd hasznát veszi más. Neküuk minél kevesebb lom kell; nincs annyi költség, és alkalmatlanság.

— E szerint készen volnánk. Ha megengedi, most elnézek a faluba, sok jó emberem van akikkel együtt éltem, néhány akad még akivel együtt nőttem fel, és valamennyi a kit láttam felnőni. Mindég jól voltam velök, elmegyek egy utósó isten hozzádot mondani.

— Az nagyon rendén van, sőt gyüjtsd összе jóembereidet bucsulakomára, töltsd velők az estét.

— Utolsót az életben.

— Nagyon valószinü, hogy igazad van. De még ráérsz meggondolni.

— Meggondoltam már. Nekem nagyságod első a világon.

— Mondj üdvözletet az én nevemben is minden jó embernek.

— Azt maga is megmondhatja, mert jótálok, hogy az induláskor itt fog sirni az egész falu.

Az agg lelkész lépett be.

Turkevy azzal fogadta.

— Ép oda készültem.

— Én ha nem vagyok itt, mindég ide szülök. Hej, beh rosz lesz nekem! mily szomoru tél vár rám.

— Sajnállak, szivemből sajnállak, de hát magad is. . .

— Igaz, helyesebb tanácsot nem tudtam adni.

— És mos már érzem, hogy mindennap a mit késedelmezek, veszélyt hozhat, azért minél előbb.

— Bizony álomnak is rövid volt ez az idő.

— De arra még is elegendő, hogy egymást tisztelni, szeretni tanuljuk, s soha ne feledjük.

A lelkész könyben uszó szemekkel megölelte az ifjut, sokáig megindulással tartva karjai közt.

— Itt müvemet bevégeztem, kezdé Turkevy. Megtisztitottam a tájt a fekélyes elemtől, s ezzel az országnak is tettem kevés szolgálatot; Vizaknaynak nyugalmat szereztem, mert jószágában Ujkereszti többé nem fogja háborgatni soha; Aladárt segitettem visszaháditni, s házasságában is jutott egy kis részem; Béla megválasztása csaknem biztositott. Egyedül Klaudia részére nem tehettem mást, mint boldogságáért imádkozni. Ezt megmondhatod neki, majd egyszer, sokára, mikor félig-meddig már feledve leszek.

És most hallgasd meg intézkedéseimet:

— Im végrendeletem. Kinek lehetne ezen birtokra több joga és igénye mint Vizaknaynak, de jószivü büszkesége azt minden alakban visszautasitandja. En tehát fia nejének, Margitnak, mint fogadott lányomnak hagyományozom. Kezelésével téged bizlak meg, mert szeretem remélni, hogy mind az, a mit teremtettem, életbe marad. Kérlek végnapjaidban kösd az örökös lelkére szóval és irásban, ép ugy mint a jelen végrendeletben én teszem, hogy minden a mit a faluban alapitottam fenmaradjon. Vizaknaynak s Bélának kézbesitsd kérlek e leveleket, s mond, hogy nem éreztem magamban elég erőt a személyes bucsuzásra; jóságuk, rábeszélésök, megingathatna akaratomban, mert csupa hála, barátság és lekötelezettségből hajólnék szavukra, pedig nekem távoznom kell, különben alig állhatok jót magamról.

— És Klaudiának mit mondjak?

Turkevy mintegy felvillanyozva, hévvel ragadta meg agg barátja kezeit, szikrázó szemekkel nézett annak könyes szemei közé, s mint valami lelkesitő eszmétől elragadtatva felkiáltott:

— Klaudiának mond meg . . . erre visszahökkent, pillanatra elnémult, szemeit megadással lesütötte, s csaknem suttogó hangon folytatta: Klaudiának ne mondj semmit.

A lelkész szomorun bólintott fejével, s mint akit nagy gond nyom, mély sóhajban tört ki.

Turkevy égő homlokát az ablak-táblára nyomva, gondolatainak és könyüinek egyaránt szabad folyást engedett. E könyük már napok óta nehezültek szivére, oly enyhülés volt tőlük szabadulni.

Hosszu szünet után a lelkész felütötte fejét, atyai részvéttel tekintett az ifjura, azután felkelt, csendesen hozzá lépett, karját gyöngéden érinté s szólt:

— Még is csak nehezen válsz meg innen.

— Oh nagyon! kiáltott az ifju hirtelen megfordulva, s fejét az ősz vállára fektette. Itt feltaláltam öcsém sirját, atyám bölcsőjét, barátait, s a népet, mely kegyelettel őrizte meg emlékét; itt ismertelek meg téged tisztes ősz, kinek minden tette, minden szava atyámra emlékeztet; itt feltaláltam az otthont, s tevékenységem munkakörét; itt kezdtem érezni és felfogni, hogy életem hasznos is lehet. És most mindennek vége! a fáradt vándor álma volt, ki fölébredve, folytatja fárasztó utját.

— A melyen lelkészi imám és atyai áldásom kisérjen.

Lelkendezve toppant be Ferencz levéllel kezében, s mondá:

— Egy lovas hozta Vizaknay ő nagyságától. Igen sürgős lehet, mert ember és ló ki van merülve.

— Add, add, kiáltá Turkevy, s a levelet hevesen felbontva olvasott:

„Kedves öcsém Szilárd! Kétségbe vagyunk esve mindnyájan; ami drága, jó Bélánk sulyos betegen fekszik, állapota aggasztó, reményteles. Veled óhajt szólni, sies, sies! Rettentő csapás! mivel érdemeltük ezt?"

— Szent isten! mi történhetett? Ferencz! lovat nyergeltess, de szaporán.

— Én is veled megyek, mond megrémülve a lelkész.

— Csak utánam kedves atyám, mert én repülni fogok. Mi fordulhatott elő, hogy szenvedő kinézése miatt már intéztem hozzá kérdést, s válasza kitérő volt. Azt hittem bu emészti anyjáért, aggodalommal veszi a közügyek menetét, s az az egész; majd megszokja, idővel a házi boldogság heggeszteni fogja e sebeket. De ilyesmiről nem is álmodtam. Azt hiszem felnyergeltek; a viszontlátásig!

— Magam se nagyon fogok késni.

— Ne is, meglehet az emberek legnemesbikének vigaszodra van szüksége.

— Midőn Turkevy a kengyelvasba tette lábát, Ferencz ily kérdést tőn:

— E szerint ma nem utazunk?

— Bizonytalan időre elmarad, felelte Turkevy s elvágtatott.

— A szerelem megingatja a legszilárdabb elhatározást, s megzavarja a legokosabb főt is, dörmögte Ferencz a távozó után, mert hogy szerelem üzi vele veszedelmes játékát, azon a vén Ferencz egy mákszemnyit sem kétkedik.

Vizaknay kastélyában nagy volt a zavar és szomoruság.

Klaudia nehéz szivvel és kisirt szemekkel sietett a kert egyik gyalog ösvényére.

— Bizonyosan erre jön, mert megrövidit néhány perez utat, mond magában, különben meg kell kerülnie a kertet. Béla oly türelmetlenül várja, s számitásom szerint már itt kellene hogy legyen. Bevárom érkeztét, mert elő kell készitenem arra, ami meglepné, nem birna uralkodni felindulásán, s ez leverné a beteget. Vajjon nem késik? . . . istenem! mit beszélek, hisz ha a küldönez egy pillanatot sem vesztett, ha lova sehol meg nem botlott, s ha Turkevy a hir vételekor felnyergelt paripát talált is, alig lehetne még itt. És még is . . . előérzetem sugja, hogy közeledik . . . már itt van . . . igen, ott látom.

(Folytatása következik.)

utra indult a semleges nagyhatalmakhoz, hogy szövetségöket kinyerje. De hasztalan járt; oct. végén visszatérve, a kormány a német főhadiszállásra küldötte békealkudozások megindítása iránt. De ezek idje sem érkezett még el s Thiers teljesen visszavonult a magánéletbe, honnan csak a fegyverszünet megkötése után lépett ki.

Ekkor használ több kerület öt kiáltotta ki képviselőjévé, mire a nemzetgyülés közvetlenül összegyülte után 1871. február 17-én Thierst a végrehajtó hatalom főnökévé választotta. Ez időtől fogva harmadfél évnél tovább az ország élén maradt; s 1871. aug. 31-én 491 szóval 93 ellen a francia köztársaság elnökévé választatott. Működése idején ujjászervezte a hadsereget, elfojtotta a polgárháborut, megkötötte a végleges békét, s azt minden részében le is bonyolitotta. Lefizette az ötezer milliomos hadi sarezot; a rendes idő előtt megszabaditotta az országot az ellenséges hadaktól.

Az országos terület megszabaditásával azonban a monarchista pártok londorlatai nagyobb mérveket kezdettek ölteni s midőn Thiers határozott köztársasági alapra akarta az alkotmányt fektetni, 1873. nov. 20-án a monarchisták coalitiója megbuktatta öt. Azóta Thiers mint magánember és képviselő élénk figyelemmel kisérte ugyan a politikai élet alakulását, beszédeivel és leveleivel előmozditotta a köztársasági irány diadalát, de lemondott a köztársasági párt tényleges vezetéséről.

Thiers az iró és tudós az egész müvelt világ tiszteletét birta. Nagy müvei: „A consulatus és császárság története," valamint „A franczia forradalom története," közkinccsé képeznek.

A zágrábi tartománygyülés mai ülésén Zsifkovics osztályfőnök a következő törvényjavaslatokat nyujtotta be; 1. a horvát királyság honossági viszonyainak rendezéséről; 2. a városok rendezéséről; 3. a faluk és mezővárosok rendezéséről. Az első javaslat, mely szerint ugy mint Magyarországban, minden magyar-horvát polgár négy évi tartózkodás után eo ipso honosságot szerez az illető községben, 44. §-ból áll, a második javaslat 99-ből, és a harmadik 138. §-ból.

A francia közvéleményt élénk izgatottságban tartja Gambetta pöre és a köztársasági elnök körutja. Mac-Mahon ez utjában először is Decazes herczeget látogatja meg lagravei kastélyában, azután Fourtouval Ribéracba megy s végre Bordeauxba, hol 8-án vagy 9-én megtartja a már előre hirdetett nagy beszédet, melyről a félhivatalosak tagadják, hogy már manifestum lesz, mert ezt csak a választások előestéjén fogják kibocsátani. Egyébiránt azt hiszszük s Mac-Mahonról feltételezünk annyi formalis tisztességet, hogy loire-i utját megszakitva Thiers temetésére visszatér, a mi által programmja némi változást szenvedhet.

Gambetta, mint már jeleztük, megjelent a vizsgáló biró előtt. A nép felhasználta az alkalmat és nagyszerüen tüntetett mellette s ügye mellett. A „Rep. Francaise" igy irja le Gambetta kihallgattatásának jelenetét:

Gambetta két órakor jelent meg az igazságügyi palotában Ragou vizsgáló biró előtt. Fél kettőtől fogva nagy sokaság volt a palota körül s mikor a lillei beszéd szerzője öt perczenkint két óra előtt kocsin megérkezett, elibe rohantak s éljen Gambetta! éljen a köztársaság! kiáltásokkal üdvözölték.

Gambetta két órakor bevezettetett a vizsgáló biró cabinetjébe. A kihallgatás kiválóan udvarias jellegü volt. Fölolvastattak a lillei beszéd bizonyos passusai. E passusok kiválasztásából s a beszéd szerzőjéhez intézett kérdésekből az tünik ki, hogy abban a köztársaság elnökének megsértését és a miniszterek bántalmazását akarják látni.

A biró azt kérdezvén Gambettától, hogy valóban része volt-e beszédének a „Republique fr."-ban való közlésében, Gambetta kijelentette, hogy augusztus 15-ikén elment Lillebe megtartani azt a beszédet, melyet a mostani helyzet folytán szükségesnek tartott: hogy ezen, magángyülésben tartott beszédet gyorsirással lejegyezték, kinyomatták és közölték az ő megrendelésére azon lapban, melynek ő politikai vezére, hogy magára vállalja annak minden felelősséget, de tiltakozik határozottan minden olyan állitás ellen, mintha sértést követett volna el az állam feje, vagy bántalmazást miniszterei ellen, fentartván magának, hogy ha a fenyitő törvényszék összeül, kifejthesse, hogy nem lépte át sem a törvényesség, sem a tisztelet határait.

— Tehát ön adta át a beszédet Murat szerkesztőnek közlés végett? — kérdezé ujra a biró.

— Igen, csakugyan én adtam át Muratnak, hogy azt közölje, — felelé Gambetta; — és e nyilatkozatot főképen azért teszem, hogy mellőztessenek a jogi akadályok, melyek nehezithetnék a lillei beszéd közléséért való felelősség meghatározását.

A kihallgatás majdnem félóráig tartott, és Gambetta elhagyta a vizsgáló biróság termét, a palotából a rendőrigazgatóság régi kapuján bocsátották őt ki a Sainte-Chapelle utczára, hogy ne találkozzék a tömeggel. De azok; a kik várták, megsejtették az intézkedést, hogy Gambetta elvonassék a közönség ovatiói elől. Mihelyt azonban a kocsit megismerték, odarohantak s az éljen Gambetta! éljen a köztársaság! kiáltások ujra föl-hangzottak. Aztán a nagy tömeg csöndesen szétoszlott, mig Gambetta visszatért lakására.

Bécs, szept. 3.

A német kereskedelmi szerződés megkötésére vonatkozó tárgyalásban rövid szünet állt be. Ugy a német mint az osztrák-magyar tagok azon meggyőződésre jutottak, hogy mostani utasitásaik épen nem alkalmasok a szerződés megkötését lehetővé tenni. Arról is meggyőződtek azonban mindkét részről, hogy a megoldás oly akadályokba nem ütközik, melyeket a közgazdasági érdekek kárositása nélkül elháritani lehetne. Ennélfogva ugy az osztrák-magyar tagok, mint a németek, nemcsak az eddig folytatott tárgyalás folyamatáról, hanem főkép azon benyomásról is tették kormányaiknak kimeritő jelentést, melyet a tárgyalások folyama alatt a szerződés létrejövésének lehetőségéről szereztek. Az osztrák s magyar kormány ezen jelentések következtében már megállapodásra jutottak, és az illető utasitás mindkét részről történt megegyezés szerint jeleutékenyen megváltoztatott. — Miután a legnagyobb nehézségek a tarifáknál jönnek elő, a változtatások is főként csak a tarifatételekre vonatkoznak. A két kormány közt létrejött megállapodás positiv tartalma természetesen mély titok. Annyi azonban bizonyosnak látszik, hogy Németország valamennyi kivánalmának eleget tettek. A vámok a gyapjuszövetek, vas és vasnemüekért, gabonáért, lisztért, vegyiszerekért, rövidárukért és más kevésbé fontos tárgyakért, ha nem is felelnek meg teljesen Németország kivánatának, mégis tetemesen lejebb szállittattak, ugy hogy a tarifa az eddigi még lehetősen védvámos jellemet elvesztené. A német tagok munkájokat mult csütörtökön küldték Berlinbe, és állitólag ugy van fogalmazva, hogy az osztrák-magyar részről tett követelések indokoltaknak látszanak.

Mivel Andrássy gróf a szerződés mielőbbi létrejöttére már azért is nagy sulyt fektet, hogy az oly sokáig függőben levő kiegyezés a német szerződés segélyével végre teljes legyen, ennek siettetése ezen oldalról is eszközöltetni fog, s remélhető, hogy ezen hó közepén a szerződés meg lesz kötve.

A szeszadó-javaslat.

— A képviselőház pénzügyi bizottságában. —

Szept. 4.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma d. e. 10 órakor tartott ülésében folytatta a szeszadó tjavaslat tárgyában meghivott szakértők kihallgatását.

Hazay Ernő a javaslat sarkszempontját a tervezett adó felemelésben látja, s azt hazai szeszteremelésünkre nézve elviselhetlennek kell kijelentenie; Lajthán tul, hol nagy a tultermelés, talán elviselhetik a 61% adóemelést, nálunk azonban nem szükséges következménye lesz ennek, hogy a gyengébb szesztermelők meg fognak bukni. A magyar mezőgazdák pedig a gyengébbek közzé tartoznak.

Az adófelemelés nem a szeszt, hanem a moslékot fogja megdrágitani s a magyar gazda képtelen ennek felhasználására. Csak ámitás az, hogy a kisebb szeszföldeken segiteni tog a 20%-nyi adó engedés; ez inkább kárpótlás a rosszabb productióért, s a 61%-nyi adóemelés egész sulyával épen ugy nyomja őket is, mint a nagyobb szeszgyárakat. Viszonyaink közt legjobb az átalány rendszer, ennek kifolyása a nagy technikai haladás, mely szeszfőzés tekintetében sehol sem oly nagy, mint nálunk s e mellett e rendszer bizonyos kedvezményt nyujt a felmérési rendszerrel szemben. De a tervezett nagy adóemelés mellett e kedvezmény elesik, s ha az adótétel, ugy mint javaslatba van hozva, megtartatik, akkor a gyárosok inkább a szeszóra kötelező alkalmazását fognák kérni.

Zsedényi kérdésére: helyes-e azon felfogás, hogy a szeszgyártás hivatása a földmivelést támogatni, s vajjon megfelelhetnek-e ennek a szeszgyárak;

Hazay azt válaszolja, hogy a szeszgyártás hivatását csakis a földmivelés támogatásában látja, s elismeri, hogy a nagy szeszgyárak ennek csak részben felelhetnek meg.

Széll Kálmán miniszter kijelenti, hogy az összes szakértők beadványából meritette azon számitást, hogy szeszipurunk mai fejlettsége mellett, egy hectoliter erjürtartalom után 24 óra alatt igenis termelhető 6% szesztartalom. Ha az áll, akkor nem alapos azon ellenvetés, melyet a szakértők egy része tett e nevezett adófelemelés ellen.

Hazay elismeri, hogy a burgonyából még több is termelhető, de épen azért szállt le nálunk az utolsó években annyira az adó, mert az osztrákok az olcsó burgonyából könnyen elérhetik a nagy eredményt.

Széll miniszter a szakértők azon számitását hozza fel, mely szerint a kukoriczából még magasabb szeszfokot lehet termelni. Hogy nálunk kevesebb a szeszadó oka az, hogy a nagy szeszgyárak elnyomják a gazdaságiakat, mig Ausztriában azok virágzanak.

Wahrmann Mór épen abban látja a bajt, hogy a nagy ipar versenye a gazdasági szeszgyárakat rontja; e befolyást az osztrák gazdasági szeszgyárakkal is kellene éreztetniök szeszgyárainknak.

Kerkápoly szeretné tudni, mennyi a lehetőség véghatára a kukoriczából és mennyi a burgonyából való termelésnek.

Széll miniszter előadja, hogy a szakértői számitás szerint kukoriczából 24 óra alatt $6^7/_{10}$-ed fok, burgonyából pedig $6^7/_{10}$. A burgonya szeszgyárosok a kukoriczából még nagyobb szeszfoku termelést számitanak ki.

Somssich Pál szeretné tudni, kik azok a titkos szakértők, a kik ily számitásokat tettek, mert az itt jelenlevők nyilatkozatai egészen ellenkeznek e számitásokkal.

Széll miniszter szerint a kukoriczából gyártó szakértők közt volt Hazay Ernő ur is, ki most szintén oly értelemben nyilatkozik. — A burgonya szeszgyártás köréből szóló két szakértőt felhivta nyilatkozatra, kiknek neveit azonban felhatalmazásuk nélkül nem mondhatja meg.

Wahrmann felhivja a szakértőket, hogy egész nyiltsággal adják elő a termelési fokot, mert ez semmi összefüggésben nem áll a megállapitandó adó tétellel.

Széll miniszter annyira helyesnek tartja e megjegyzést, hogy épen ezért saját számitásait is most terjeszti elő, midőn a szakértők jelen vannak s ellenőrizhetik azokat.

Hazay Ernő sajnálja, hogy a miniszter neki elhiszi azt, a mi a szeszgyárosok ellen szól, de azt nem, a mi mellettök szól, holott szóló csak a tisztán bebizonyitható tényállást adta elő, s számitásait nem terjesztette elő a miniszternek, hogy azokat fegyverül használja ellene, hanem azért, hogy megmutassa, hogy a kedvező termelési viszonyok daczára is veszteséggel dolgoznak gyáraink, s nemis producálhatnának semmit, ha az értékesithető moslék nem lenne. Nálunk egy hectoliter szesz 35 frtba kerül, ezt a gyáros 32 forintért kénytelen eladni, mert Bécsben annyira lenyomták az árakat, — mert az olcsóbb és jobb burgonyából az osztrák gyáros jutányosabban producálhat.

Mandl kijelenti, hogy ő egyike azon burgonya szeszgyártóknak, kiket a miniszter kihallgatott s adatait bármikor igazolni kész. Ismétli most is, hogy burgonyából 18 óra után $5^7/_{10}$-ed fok állitható elő s a különbség a pénzügyminiszter s az ő számitása közt az, hogy a miniszter a 18 órai eredményt 24 órára átszámitotta, holott 18 órai erjesztésnél is még 3 óra veendő számitásba a kazán kihasználása miatt s az erjesztés voltaképen semmi esetre sem tehető többre 5 foknál.

Deutsch a termelési fok nagyságára nézve csatlakozik Mandlhoz.

Adler szerint 5 foknál több nem érhető el kukoriczából.

Lukács Béla azon kérdést teszi, hogy közös fogyasztási terület mellett s különösen a jelen javaslat értelmében, milyen hatással van az osztrák szeszgyártás a mienkre?

Sponer azon meggyőződést fejezi ki, hogy a mezőgazdasági szeszgyárnál hol a technika alsóbb fokon áll, burgonyából 24 óra alatt 5%-nál többet elérni nem lehet.

Linczer szintén határozottan tagadja azt, hogy kukoriczából 24 óra alatt 6 fokot előállitani lehetne. Télen az 5 foknál valamivel nagyobb eredmény is lehetséges, de a nyári nagy hőségben csak 4 fok állitható elő s az évi átlagos eredmény 21—22 óra alatt történik és a másik két óra annyira szükséges mosogatásra, megtöltésre, kiürítésre stb., hogy $5^1/_{10}$-ed foknál többet 24 óra alatt sem burgonyából, sem kukoriczából kihozni nem lehet.

Hazay azt válaszolja, hogy az osztrák szesz egy része bejő a mi határszéli megyénkbe.

Mandl megjegyzi, hogy Zemplénből megy szesz Galicziába s viszont.

Deutsch szerint nem visznek Szabolcsból szeszt Galicziába.

Linczer előadja, hogy Galiczia nagy mennyiségü szeszt küld hazánkba.

Hegedüs válaszolja tudni, mi oka annak, hogy Ausztriában boldogulnak a burgonya szeszgyárak, nálunk pedig nem?

Hazay ennek okát abban találja, hogy ott rendesen jobb termés van, nálunk ritkán, s azután a munkaerő is kevesebbe kerül a burgonyánál.

Linczer előadja, hogy főleg az osztrákoknál nagy mérvben kifejlett melasse gyártás fenyegeti a magyar szeszt, melyet Stiriából és Karinthiából már ugy is kiszáritott, sőt a melasse, szeszt Magyarországba is nagy mennyiségben szállitják; miután pedig a melasse sokkal kevesebbe kerül s nálunk a czukorgyártás hanyatlása miatt melasset nem termelnek, e veszély szeszgyártásunkra mind fenyegetőbbé válik.

Merfort oszt. tanácsos megjegyzi, hogy egy ujabb találmány szerint a melasset egészen felhasználják a czukorra.

Wahrmann erre megjegyzi, hogy ha ez áll, a melasse szesz gyártásnak jelentékenyen apadnia kellett volna, a mi pedig nem történt.

Hazay azon nézetét nyilvánitja, hogy ha a tervezett czukor adó contingentalási adórendszer életbe lép, a czukorgyártás emelkedni fog ez még több melasse fog szeszgyártásra használtatni.

Merfort oszt. tan. ellenkezőleg azt hiszi, hogy az uj találmány által a czukorgyárosok arra lesznek utalva, hogy a melasset teljesen a czukorgyártás érdekében használják fel.

Szapáry Gyula gr. azt kérdi Mandltól, hogy a 34 hectoliter kedvezményt s az egy hectoliter ürtartalom s 10 hectár terület közti arányt a gazdasági szeszgyártásra nézve elég kedvezménynek találja-e.

Széll miniszter a válasz előtt ismétli azon tegnapi kijelentését, hogy 10 hectár helyett 5-nek felvételéhez hozzájárul, s esetleg 34 hectoliter fokozását is megbeszélendi annak idején a bizottsággal.

Mandl szerint a 34 hectoliternyi kedvezménynek a szabolcsi szeszgyártás semmi hasznát nem veszi, s ha jelentékenyen fel nem emeltetik, az ottani szeszgyártásra nem fog kiterjedni a 20%-nyi adóelengedés kedvezménye. A területre nézve 6 hectornak megállapitását elégnek tartja.

Sponer szerint a felvidéki szesztermelés csak ugy fog fenállhatni, ha már 2 hectár terület után kedvezményt kap.

Zsedényi Ede elnök erre a bizottság nevében köszönetet mond a szakértőknek s a szakértői kihallgatást befejezettnek jelentvén ki, megkezdte a bizottság a tjavaslat tárgyalását.

Wahrmann Mór mindenek előtt általánosságban kivánná a javaslat több elveit eldöntetni, elfogadtatik.

Hegedüs referál a beadott kérvények és értekezletekről általában.

A szeszgyárosoknak Budapesten tartott értekezlete a magyar szesz-iparra nézve az átalány rendszert feltétlenül szükségesnek mondja, s előnyeit részletesen kifejti, de egyszersmind előadja azt is, hogy a tervezett nagy adóemelés mindezen előnyök daczára arra kényszeritené a termelőket, hogy az átalány rendszerről lemondjanak.

A bpesti keresk. és iparkamara a javaslatban nem annyira adóemelést, mint inkább annak előbbi magasságára való visszavezetését látja, a mely alól a szeszóra alkalmazása által bármely gyáros kivonhatja magát. Nemzetgazdasági szempontból nem helyeselheti a kamara az átalányozást, mert e mellett az anyag nagy része kihaszuálatlanul hagyatik. A kamara helyesnek ismeri el a tjavaslat azon törekvését, hogy a szeszmérő általános alkalmazását előkésziti.

Közgazdasági szempontból az ujabb időben annyira tökélyesült szeszmérő gép kötelező alkalmazása leginkább megfelel az ország érdekeinek.

Előadó felolvassa továbbá az 1870-ki adóenquette azon véleményét, mely az átalányozás és szeszmérő facultativ együttes megengedését határozottan elitéli s a szeszmérő gép teljes kizárása mellett nyilatkozik.

Ezután a tanácskozás folytatása a holnapi ülésre halasztatván, az ülés véget ért.

A háboru.

A győzelmi naplónak, melyet a török hadsereg megnyitott, szeptember másodikával jegyzett lapja sem maradt üresen. Mehemed Ali és Ozman pasák e két szót irták rája fegyvereikkel: győzelem, előnyomulás.

Mehemed Ali f. hó 2-án Popkiőj, más néven Popaszkiőj ellen indult 25,000 embert számláló hadseregel, melynek zömét az egyptomi ezredek képezték. — A sereg tehát nem nagy, de válogatott volt, mert az egyptomi csapatok minden tekintetben a mai igények szinvonalán állanak, minélfogva számitani lehetett arra, hogy az eléje tüzött feladatnak a karahaszánkőji ütközetben kivivott hirnévhez méltóan fog megfelelni. A hadmüvelet, melyet Mehemed Ali Popkiőj ellen végrehajtani indult, nem csekély volt, minthogy nevezett várost az oroszok hatalmas sánczokkal vették körül, s a környező magaslatokon fölállitott ütegek szerfölött nehézzé tették a támadást. — Az ütközet reggeli 5 órától délig tartott s a legheve-sebbek közé tartozott. Az oroszok elkeseredetten védelmezték a sánczokat s födött állásaikból szórt golyózáporukkal, majd szuronynyal többször visszaverték az egyes hadoszlopok rohamait. Végre egy általános roham a törökök részére döntötte el az ütközetet. Utóbbiak halál megvető elszántsággal nyomultak mind előbbre, és szuronyharczczal egymásután kiverték az oroszokat minden erődítményeikből. Utczai harcz már nem fejlődött ki, mivel az oroszok a sánczok elvesztése után a várost négy sarkán fölgyujtották s gyorsan elvonultak.

Mehemed Ali most folytatja az előnyomulást nyugati irányban.

Ozmán pasa, miután Szgalincze és Pelisát mellett az általa elfoglalt erődítményeket széthányatta, innét előbbre nyomult. Volt-e ez alkalommal ütközet, arról nem érkezett tudósitás, de az tény, hogy az oroszok hátrább vonultak, s jobbszárnyuk meg sem állt Sisztováig. Sőt a „P. J." egy távirata azt állitja, hogy a törökök az Ozma vizén három hidat verni készülnek Karanucsnál.

Minthogy e tájon az orosz főerő áll, mely az ujabban folyvást érkező segélyhadak által jelentékenyen megnagyobbodott; e gyors visszavonulás megfoghatatlan, és semmikép sem felel meg azon terveiknek, melyekkel eddigi tehetetlenségöket mentegették. Szerintök a hadmüveletek tulajdonképeni kulcsa Plevna s ezt minden áron elfoglalni törekednek, mert Ozman pasa serege legképesebb a támadásra és a plevnai hadállás fenyegeti őket legtöbb veszélylyel. Emiatt rendelték ide a román hadsereget. Azonban mint látjuk, Plevnától mind messzebbre hátrálnak. Ha tehát azt nem akarjuk föltenni, hogy már az orosz főhaderő is teljesen képtelen a védelemre, azt kell hinnünk, hogy e hátrálás alatt csel lappang. Talán el akarják csalni Ozman pasát Plevnától, hogy aztán e hely elfoglalásának könnyü dicsősége Károly fejedelemnek és a vasfegyelmü vitéz román hadseregnek juthasson. Kivánságnak nem rosz. Milyen egetverő lelkesedés lenne Bukarestben! Hanem hát Miklós herczeg tervez, Ozman pasa végez, amint a példák mindennap bizonyitják.

Kaiszerli pasa, a ruscsuki parancsnok az eddigieknél nagyobb kirohanásra készül, vagy tán már utban is van. A világ eddig azon hitben volt, hogy Ruscsuk közelében egy orosz figyelő hadtest van, mely csak az alkalmat lesi, hogy a várat bevehesse. Kaiszerli pasa, hogy valamit ő is tegyen, egyszer-másszor kirohanást tett kisebb haderőkkel az állitólagos figyelőhadtest felé, de mindannyiszor csak annyi oroszra bukkant, amennyit ugy futtában megverhetett. Most valahára tisztába akar jönni azzal, hogy létezik-e és hol egy figyelő orosz hadtest, s e czélból 15,000 emberrel megy kémszemlére, mi nem sok ugyan, de okkal-móddal megverhet vele egy orosz hadtestet.

Egy hivatalos bukaresti távirat szerint a Plevna környékén táborozó román-orosz hadsereg Károly fejedelem parancsnoksága alá lett helyezve. Minthogy a vereségek krónikája e tájról csak oroszokat emlit, ugy tünik föl, mintha a románok csak a mappán táboroznának Plevna környékén.

A szerbekről ne is szóljunk.

Orbán Balázs beszéde, a sz.-kereszturi népgyülésen.

T. polgártársaim! Kedves székely atyámfiai! Semmi sem természetesebb, minthogy a nép választottja és a választók között a megbizatás egész tartama alatt fenn kell maradni az érintkezésnek, a bizalomnak, a ragaszkodás érzetének, a szeretet nemes kötelékének.

Ez — mi a közélet küzdelmeinek nagy jutalmát képezi — fenn is áll oly képviselővel szemben, ki választóival és ön lelkiismeretével szemben elvállalt kötelezettségeinek eleget tesz; ki a haza jól felfogott érdekének oltáránál tisztán s önérdek menten jelenik meg áldozni. (Éljenzés.)

A megbizatás természetéből folyik az is, hogy a népképviselőnek a fontos életbe vágóbb kérdéseknél választóival érintkezésbe kell tenni magát, azok eszmemenetének üterét megtapintani, azok támogatása és jóváhagyásából erőt, erkölcsi tekintélyt és nyomatékot kölcsönzendő ez indok vezete önök körébe.

Az országgyülés eddigi folyama alatt két életbe vágó fontos kérdés merült fel: a vám és a bank kérdés, melyeknek rosz irányban való elintézését a közbejött világesemények elnapolták. Igy ezekről nem is kivánok most tüzetesebben nyilatkozni, bár röviden kijelentem, hogy most is s ezután is a külön vám terület és az önálló magyar jegybank hive vagyok és leszek mindig. (Helyeslés.)

Ez iránt tisztában vagyunk, hanem van egy más, még ezeknél fontosabb kérdés, a melyre nézve nekem még nem volt alkalmam t. választóim előtt nyilatkozni, de a mely iránt az országgyülés szünetelése alatt a nép szavának, a nép józan közvéleményének nyilatkoznia kell, mely iránt a nép erős akaratát kifejeznünk, a világ népei előtt nyilvánitanunk kell szilárd meggyőződésünket.

Hadd értsék meg Európa szabad vagy szabadságra törő népei, hogy a magyar nemzet nem tudja, nem akarja elfogadni, azon szégyenletes szerepet, melyet a reactió multja gyalázatára, jövője compromitálására — vele eljátszatni akar. Hadd értsék meg a rólunk nélkülünk határozni akaró török, hogy a magyar nemzet loyalis, talán tul loyalis ugyan néha, hogy az egyezkedéseket szerződéseket lelkiismeretesen megszokta tartani, türni is tud egy darabig méltatlanságot és jogsértést; de soha semmi szin alatt szabadság és népjog ellenes fondorlatokra nem vállalkozik, hogy soha a zsarnokság vak eszközévé sem magát, sem haderejét lealjasitni nem engedi, s ily tendentiákkal szemben jó hirnevét és nemzeti becsületét kész utolsó csep vérével is szeplőtelenül megvédni, (Viharos helyeslés.)

Nem szükség polgártársaim tüzetesebben körülirnom, hogy az ügy, melyben önök tanácsát kikérni, melyben önök nyilatkozatát provocálni kivánom; a keleti vagyis az orosz-török háboru kérdése, mely reánk nézve nem is külügyi, hanem határozottan belügyi kérdés, a mi lételünk és fennmaradhatásunk életkérdése.

E kérdés foglalkoztatja most hazánk minden lakóját, naponta remegő szivvel lessük a hireket; mert érezzük, hogy ott az Aldunánál, ott a Balkánnál a mi sorsunk fölött is elvettetik a koczka. Magyarország legtöbb törvényhatósága népgyülésekből nyilatkozott s adott világra szóló kifejezést érzelmeinek és akaratának.

És mi székelyek — kik a haza iránti kötelmek teljesitésében soha még hátra nem maradtunk, mi kik a közhaza veszélyeinek idejében soha magunkat távol nem tartottuk, — némák visszahuzódok maradhatnánk e hazánk e válságos napjaiban, midőn őseink szellemei még a sirból is intőleg emelkednek ki, mert a hősök az eldödök sirja nem szokott végleg elzáródni, annak örökké hangzó, mindig figyelmeztető szózatát a történelem képezi. Ennek tanuságai hivnak fel most a nyilatkozatra, nem sokára a tettek mezejére.

Ősi székely szokás szerint, ha bajfenyegetett, őseink az agyagfalvi térre seregeltek; ha vész fenyegetett, széthordták a véres kardot, s minden harczképes székely rohanva jött a haza oltalmára.

Oly vész fenyegeti most hazánkat polgártársaim! minő mongol dulás óta nem fenyegette, s azért hivám önöket össze ide az agyagfalvi tér közelében fekvő városba — melynek polgárai az ősök erényeiből oly sokat megtartának — mert ideje, hogy a segélyt jelző véres kardot eseményileg széthordozzuk, hogy tömörülve igyekezzünk a vészt hazánkról elháritani, megváltoztatni igyekezvén azon külügyi politikát, mely egyenesen hazánk ellen irányul, s mely a sirjából undokul kiemelkedett reactiónak nyilt összeesküvése hazánk szabadsága éj létele ellen.

Kedves székely atyámfiai! élénk emlékezetünkben van azon gyászos korszak, a midőn a szabadság dicső harczai és győzelmei után az észak vad kozákjai rohanták meg hazánk virányait, letiporva a szabadság dus vetéseit, vérrel, atyáitok és a ti véretekkel festve pirosra a hareztereket. A tömösi szorosban, a kökösi hidnál, a szépmezőn, a szebeni és segesvári csatatereken elvérzett hőseink, Sziberiába vonszolt, itthon bitófára juttatott testvéreitek ezreinek lelkei kiáltanak boszuért; hazánk 17 éves gyötörtetése kiált elégtételért és számonkérésért; a történelem logikája követeli a megtorlást. S mégis Bécsben nem elégedve meg azzal, hogy a fátyolvetés jelszavát türelmesen fogadtuk, még azt is akarják, hogy mi a muszkával, ezen még a sirokat is megrabló sakállal szövetkezzünk török testvéreink kifosztására, hogy önkezünkkel nyissuk fel a szolgaságot terjesztő szláv áramlat előtt hazánk biztonságának zsilipjeit, hogy beálljunk a muszka zsarnokság zsoldjába s segédkezet nyujtsunk kelet s utóbb Európa népeinek megfojtására, szabadságuk eltemetésére.

Soha! Soha! mert ha a közös ügyes állapotok által teremtett politikai helyzetünk kétségbeejtő is, még sem vagyunk az ongyilkosságra megérve: ha 10 éves alkotmányosdink alatt hozzá szoktattak is a bécsi intésekre való szolgai hajlongáshoz. Odáig még se jutottunk, hogy a véres czár kozákjaivá szegődjünk, hogy akkor, midőn szomszédainkat, testvéreinket rablók támadják meg, mi védelem helyett oda menjünk a zsákmanylók által elhullatott holmik ellopására. Ily szerepre keressenek frigytársakat és czinkosokat Don Carlos buzditói között.

(Vége következik)

UJDONSÁGOK.

— A király Czeglédre érkezésekor nagy ünnepélyességet terveznek. A pályaudvart virágos kertté alakitják át, és e végből Budapestről egy megbizott kertész már oda is utazott. Érintettük már, hogy a király odaérkeztekor fogadja a hatóságot és papság főnökeit; déli 12 órakor pedig a táborban fogadja az udvari méltóságokat, az összes papságot, a közigazgatási és városi hatóságot és a királyi hivatalok tisztviselőit.

— A trónörökös utazása. Spalatóból tegnapi kelettel táviriák: Rudolf trónörökös Rodich báró kiséretében tegnap délután ½5-kor ideérkezett s a kikötőben a kerületi kapitány, a polgármester, Babics tartalék-parancsnok és a tiszti kar által fogadtatott. A nagy számmal egybegyült néptömeg élénk „zsiviókba" és „evviva"-ba tört ki. Két polgári zenekar állott a kikötő-helyen. A hajók föl vannak lobogózva a város zászlókkal és szőnyegekkel ünnepiesen diszitve. A trónörökös megszemlélte a székesegyházat és a muzeumot s azután Salonában ment. Ma reggel 3 órakor a trónörökös folytatta utját Liszába.

— Koller lovassági tábornok legközelebb készül megülni 50 éves szolgálati jubilaeumát. Ez alkalomból a király az altábornagynak elismerő kéziratot küldött, mely igy hangzik: Kedves báró Koller, lovassági tábornok! Örömmel értesültem, hogy ön betöltött ötven éves szolgálati idejének ritka ünnepét készül közelebbről megünnepelni. Szivesen és teljes elismeréssel emlékszem meg ez alkalommal ama kitünő tényekről, melyek tettdus életének eme szakára esnek. Fogadja ezen szép ünnep alkalmából legszivélyesebb szerencsekivánataimat és változhatlan hajlandóságom biztositását.

— Rudolf trónörököst a német császár tudvelevőleg egy porosz ezred tulajdonosává nevezte ki, Gróf Haseler, az ezred ezredese, hogy a tulajdonosi ezim elvállalásáért a trónörökösnek köszönetét fejezze ki, szintén megjelenik a kassai hadgyakorlatokon.

— A szultán európai nővel, sőt általában nővel a mult hó utolsó napján ebédelt életében először. A töröknél férj és feleség, mint köztudomásu, sohasem étkezik együtt. Aug. 30-án azonban a szultán meghivta ebédre gróf Zichy nagykövetünket és Layard urat, az angol nagykövetet, nejével, és egy asztalnál ebédeltek. Ha Layardné asszonynak szép szeme van, ő Felsége bizony megvághatta az ujját.

— A török sebesültek és az orosz invasió által földönfutokká lett törökországi lakosok segélyezésére alakult társaság ma délutáni ülésében bemutatták az aláirási ivet, melyet a társulat mult ülésében országszerte szétküldeni határozott. Hogy az eredmény minél sikeresebben történhessék, Sztupa György inditványára a társaság elhatározta, hogy a megyék alispánjaihoz és az orsz. gyülési képviselőkhöz nem hivatalos alaku levelet intéz, a melyben ezek felkérésenek, hogy megyéikben és választó kerületeikben hathatós befolyásukkal, oda müködjenek, hogy az aláirási ivek az illető közigazgatási közegek által széles körökben terjesztessenek. Egyuttal Sztupa bemutatta a 7-ik nyilvános nyugtát a sebesültek javára érkezett pénzösszegekről. E szerint augusztus 24-től maig egybegyült 976 frt 86 kr. az előbbi gyüjtésekkel összesen 3484 frt 68 kr. és 330 frank arányban. A földönfutok javára a II-ik nyugta 444 frt 04 kr. begyültét mutatja ki. E czélra eddig adakoztak 654 frt 27 krt.

— A magyar tud. akadémia palotáján gyászlobogó leng. Az elhunyt Thiers Adolf, a francia „Institut" tagja, 1864. január 20-ika óta külső levelezője volt a magyar akadémia bölcsészeti-társadalmi és történet-tudományi osztályának is.

— Izabella ex-királyné, a spanyol király anyja, incognito San Andria név alatt Bécsbe érkezett. Izabella Turinból jött oda. Bécsben, hol fia is nevekedett, sok ismerőse van; azonfelül talán Alfonz házassági ügyében is akad bizalmasan elintézni való dolga.

— A jó székelyek a törökök javára lutriznak. A török barátság népünk részéről akkora, mond a „Sék. Hiradó", hogy a város két-három polgára jónak látta nehány számot a lutrin megtenni, kimondván, hogy az eshető nyeremény fele a török sebesülteké. A betéti jegy bizonyos. a betevők által megbizhatónak talált közeg kezei közé van letéve.

— Lulu mint örökös. Napoleon császár közelébb elhunyt szárnysegéde, gróf Rogner tábornok, minden vagyonát Lulunak hagyományozta. Ebben van többi közt a tábornok könyvének tulajdoni joga.

— Egerből tudositnak, hogy folyó hó 2. este, a casinóban közvacsorával egybekötött táncestély rendeztetett a honvédegylet által, szabadságharczunk elagott (ottani) bajnokai javára. A virradat vetett véget a táncznak, 200 az az kétszáz frt a tiszta jövedelem. Az asztalnál 49. ki honvédek leányai szolgáltak fel. Fáradhatatlanok voltak különösen Csernus Izabella, Kligl Paulinka.

— A holdfogyatkozás Konstantinápolyban. A babonára hajlandó keleti népek tudvalevőleg a holdfogyatkozást bekövetkezendő nagy veszélyek előjelének tartják, s annak bekövetkeztét pokoli lármával szokták fogadni. A mult havi holdfogyatkozás alkalmából Konstantinápolyban a szokásos csiraj elmaradt, mert a rendőrség ezuttal intézkedéseket tett annak meggátlására, ör-

járatok járták be az éjen át a várost, este hat óra felé minden utcza szögleten nyilvánosan kihirdették a tünemény bekövetkezését, és figyelmeztették a lakosokat, hogy ne ijjedjen meg és a sebesültek javára fizetendő pénz birság terhe alatt kerüljön minden lármás demostratiót. S a nép csakugyan nyugodtan viselte magát. Egyes mecsetekben azonban éjfélkor öszszegyült több imám, hodsa, s dervis s a minta teljes első sötétülés bekövetkezett, két óra hosszáig hangosan imádkoztak tüdejök oly megeröltetésével, hogy kitünt demonstrálni akaró szándékok. Mutatja ez, hogy mely oldalról számithat a török kormány oppositióra, ha felvilágosodott rendszabályokhoz nyul.

— A debreczeni athleták versenyünnepélye tegnap délután folyt le kissé felleges idő és szemező eső mellett. Dehát az atleták nem azért athleták, hogy megretiráljanak az idő elől. Ugrottak, vivtak, dobáltak, szaladtak, birkóztak s mindenféle áthlétai dolgot cselekedtek, a munka után pedig, mint a „Debr." irja, ép oly hévvel tánczoltak. A tánczmulatság hét órakor vette kezdetét, szebbnél-szebb hölgykoszoruk voltak. A jelenlevő hölgyek között feltüntek Budaházy Anna, Szepessy Gizella, Csanády Ilona, Hutfiész Katalin, Halmágyi Lilla, Kis Orbán Erzsi és Mari, Szesztina nővérek, Bruckner nővérek, Telegdy Szeréna, Engesszer Paula, Szües Gizella, Szentpéteri Róza, Schável Ilona, Béressy Ilona stb. Az első négyest 40—42 pár tánczolta, a kedv általános volt. A közönség csak reggel felé oszlott szét, a legszebb emlékeket vivén kiki magával.

— A német „vasut-ezred", melyet legujabban állitottak fel és Berlinben állomászoz, érdekes gyakorlatot tartott a mult hó utolsó napjaiban. Az ezred feladata volt; nehéz térkörülmények mellett s különféle akadályokkal küzdve, részben éj idején egy vasuti vonalat lerakni. A munka 24 órát vett igénybe. Bizarr látványt nyujtott, a mint a borult éjszakában, villamfény világánál izgett-mozgott a sok alak, végezte a földmunkálatokat, rakta a talpfákat és sineket, oly serényen és pontosan, hogy a kiszabott időre erős emelkedésekkel tarkitott és merész fordulatokban bővelkedő jó hosszu vasutvonal állott készen, s mire a 24 óra letelt volna, el is balanceirozott rajta egy tehervonat. — Az ezred müködésének az eredménye német katonai körökben nagy megelégedést költött.

— Kellemetlen baleset érte egyik helybeli lap értesülése szerint az épen nyaraló Zichy Antalt. Zichy künn élvezi a szabad természet kellemeit a városligetben. Tegnapelőtt nyitva nagyván nyári laka ablakait, két jó madár osont be hálószobájába. A zörejre a házigazda fölébredt s látva a tolvajokat, reájuk rontott, de azok a földre teperték s megverték, hogy a ház népe, midőn a zajra berohant, eszmélet nélkül találta a földön vérében elterülve. A tolvajok megugrottak.

— B. Üchtricz Zsigmond urtól vettük a következő sorokat. Az „Egyetértés" f. e. szept. 4-ikén megjelent 244-dik számában Veszprémből névaláirás nélkül kelt közleményre feleletem az, hogy mindez ideig mindazok, kik megtalálni akartak — mindig és minden körülmények között meg is találtak — ha tehát az illető urnak ez nem sikerült, kénytelen vagyok ezt saját ügyetlensége vagy rosz akaratának tulajdonitani. Mindkét esetben tudomására hozom, hogy állandó lakásom Budapest, ferenczváros Üllői-ut 3 szám (Pordán-féle ház I. emelet ajtó balra, azon hozzáadással, hogy szerfelett fogok örvendeni ő névtelenséget megnevezett helyen (ha ugyan megtalálja) minél előbb tisztelhetni. Üchtricz Zsigmond.

— Öngyilkosság. Gombos Ferencz, körülbelől 30 éves, állitólag debreczeni gyógyszerész, tegnap este a „Pannonia" szálloda egyik első emeleti szobáját kibérelte s ma reggel 8 órakor forgó pisztolylyal mellbe lőtte magát. A rendőrség az esetről gyorsan értesittetvén, egy főkapitánysági irnok azon pillanatban érkezett a tett helyére, midőn Gombos a revolvert ismét mellének irányozta, a rendőrtiszt jókor elkapta a fegyvert, és az ifjut még élve a Rókus-kórházba szállitotta, azonban a sok vérvesztés folytán bekövetkezett elgyengülése minden további tudakolódzásnak véget vetett. Hagyott azonban hátra egy levelet a fővárosi kapitányi hivatalra czimezve, s abban tette okául az életuntságot hozza fel. A levélben temetési költségeire 50 frtot is hagyott.

— Egy kisebb ménetü „keleti háboru" volt tegnap ismét Budán az arany kakasutczában, a „Veterán"-hoz czimzett korcsmában; az ottani környékbeli lakosok ijjedelmes bosszuságára és a fővárosi rendőrségnek elrettentő dicsőségére. Kevéssel tett ugyanis nagyobb zajt a tegnapi tüzeset mint a tegnapi verekedés, de mert látványosság dolgában ez messze maradt amannak, a verekedő honvédek és megvert utcza-kövezők el is döngették egymást, meg is ugrottak onnan, de rendőrnek az árnyékát se látták. Pedig a csetepaté (éj idején történt,) a birokra kelt daliák szilaj ölelkezésével járó orditás és fohászkodás, melyben az Ur nevét nem nagy kegyelettel emlegették, eltürt volna egy kis rendőri intervencziót.

— Elveszett tárgy. Zsámbok és Gödöllő között szeptember 2-án egy vörös bagoriából készült bronzzárral ellátott házi táska elveszett; a záron B. L. betük ötágu koronával vannak bevésve. Volt benne egy pár gyémántköves nagy arany fülbevaló 1000 frt értékben, egy arany medaillon, virágalakban smaragd, rubin és gyémántkövekkel kirakva, 400 forint értékben, egy ezüstbe foglalt tükör, B. L. betükkel és ötágu koronával ellátva s ezen kivül több csekély értékü tárgy: kefe, fésü, szappan stb. A tárgyak megtalálójának s visszahozójának 200 frt jutalmat ád a fővárosi rendőrség.

— Dobos rabló megszökésének hire költött Debreczenben félelmet. A hortobágyi hidon találtak egy a városi orvoshoz czimzett, Dobos Gábor aláirással ellátott levelet. a melyben azt igéri, hogy meg fogja látogatni. Dobos azonban a börtönben ül, s e rosz tréfa ügyében most folyik a vizsgálat.

— Elgázolás, Schubert Ferencz kocsis tegnap délben a kálvária-utczában Karlovits Agoston 3 éves kis fiut elgázolta. A fiut sulyosan megsérülve kórházba szállitották, a vigyázatlan kocsis pedig elfogatott.

—

A hivatalos lapból. A budapesti (budai) m. kir. pénzügyigazgatóság Prokay György adóhivatali tisztet, a kunszentmiklósi kir. adóhivatalhoz III-ad oszt. adóhivatal ellenőrré nevezte ki.

Az ügyvédi kamarákból. Az aradi ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, miszerint Bogdánovits Sándor aradi ügyvéd, mint köztisztviselő összeférhetlenség alapján, az ügyvédi lajstromból kitörültetett.

Irodalom.

— A fővárosi statisztikai hivatal évenként több érdekes és tanulságos munkával gazdagitja a statisztikai irodalmat. Az 1870. évi népszámlálás óta XIV kötetre megy e hivatal, s nevezetesen fáradhatlan főnökének, Kőrösi József buzgalmának eredménye; mely a legnagyobb rendszerben tárja fel a közönség előtt a főváros születési és halálozási, népesedési, iskolaügyi, adó, épitkezési, forgalmi, vagyonossági stb. viszonyait. E kimutatások nagyobbára szorosan a fővárosi közönséget érdeklik ugyan első sorban; van azonban bennök általánosb érdekü tanulság is, melynek becse a következményszerüség egyszerü törvényénél fogva az egész országra, sőt azontul is kiterjed.

E statisztikai közlemények utolsó kötetét, „Budapest halandósága 1874- és 1875-ben és annak okai" czimmel e napokban kaptuk meg. Czime magyarázza tartalmát. A mü terjedelmére nézve a stat. hivatal tevékenysége az eddiginél szükebbre szorult s ez a munka szerkezetéből rögtön felismerhető. E körülmény oka pedig a szükséges munkaerő hiányában fekszik. Mindamellett azonban az nem von le a munka becséből, különösen mert a redukczió a magyarázó szöveg rovására történt s a táblás rész lehetőleg épen meglett tartva.

Táblálunk e kötetben különösen érdekes fejezeteket arról, hogy minő befolyása van a vagyonosságának az életkorra, továbbá a halál-okokra: s ugyan e kettőre nézve a foglalkozásnak.

A fővárosban a halottkémek minden egyes elhaltra nézve följegyzik az elhunyt vagyonosságának fokát a szerint, a mint az illető a gazdag (leggazdagabb) közép, szegény vagy inséges osztályba tartozott. A statistikai kimutatás alapjául szolgáló észlelet 20,161 esetre terjedt ki. A halottak átlagos kora e négy osztályban (nem véve tekintetbe az öt éves korig való gyermekek halálozási arányát) körülbelől igy áll: az első osztályban 50 év, a közép osztályban 44 év; a szegényben 41; az inségesben 40. Ezen számokból az derül ki, hogy a város gazdagabb lakói meglehetős magas átlagkort érnek el, a mennyiben t. i. ez osztályban minden ötödik évéig eljutott gyermek átlag még 45 évi életre tarthat számot; de egyuttal látnivaló az is, hogy ugyanazon gyermek a legszegényebb osztályban tiz évvel kevesebbet él, sőt hogy a két osztály uj szülötteinek élettartama 28 évvel különbözik egymástól. Egy nagy fontosságu és komoly gondolatokra inditó észlelettel állunk itt szemben és nagyon nehéz lenne megmondani, mily mértékben felnek ezért magok a sujtott osztályok és mily mértékben a társadalom?

Tudva levén minden egyes halálesetnek oka s minden halottnak vagyonossági állapota, ennek következtében világot derithetni azon eddigelé, mondhatni még homályban uszó kérdésre: vajjon a vagyonosság, illetőleg a szegénység csakugyan gyakorol-e tehát befolyást a halál-okra és ha igen, mily arányban? — Csakugyan állanak-e azon érdekes feltevések, melyek e tekintetben tétettek, melyek azonban terjedelmesebb statisztikai adatok hozzájárulása nélkül valami ingatag alapon állanak?

A halál-okok nagyobb kórcsoportok szerinti áttekintése nem igen enged következtetéseket azon befolyásra, melyet a vagyonosság gyakorolt és talán csak annyit engedne föltételezni, hogy az agy bántalmai a vagyonosabb osztályoknál gyakoriabbak, mint a vagyontalanoknál.

Ha azonban a kórcsoportok észleléséről áttérünk fontosabb egyes betegségekére, itt már csakugyan akadunk annak nyomára, hogy bizonyos betegségek a vagyonosabb osztályt látogatják meg inkább, mások a szegényebbeket. A nevezetesebb halál-okok közül, az észlelt négy év tanulsága szerint a vagyonosabb osztályokat jóval inkább látogatták: az aggkór, agykérlob, agylob, vizfej. agyguta és szélhüdés, szervi szivbaj, kanyaró, vörheny és a roncsoló toroklob; a vagyontalan osztályoknál ellenben gyakrabban észleltetett a kolera, bélhurut, himlő és a gövélykór, béllob, vizkór, veleszületett gyöngeség (és némileg tüdőgümő és hagymáz is). Tüdőlob és hökhurut, majdnem egyforma erővel léptek fel gazdagoknál és szegényeknél.

— „Népszerü gyorsiró" czim alatt Nagy Sándor, a magyar gyorsirók egyesületének elnöke, egy gyorsirászati lapot inditott meg a „Nagy Sándor gyorsirása (!) terjesztésére és fejlesztésére." Nagy Sándor azelőtt a Gabelsberger-Markoviesféle gyorsirási rendszer hive volt, s tagja a budapesti magyar gyorsiró-egyesületnek, most azonban megirigyelte Balogh Andor babérait, s egy uj gyorsiró-kört alakitott, melynek tulajdonképen czélja az, hogy ő elnök legyen. A magyar gyorsirás jövője érdekében egész határozottan pálczát törünk N. S. kontárkodásai fölött, s nem tartjuk kisérleteit egyébnek mint egyszerü fattyuhajtásnak a már virágzásnak indult magyar gyorsirás fáján. Ezen uj rendszer-alapitási viszketeg, mely gyorsiróink egynehányát jellemzi, az ezek miatti folytonos czivódások, surlódások nem megnyerni, de elidegeniteni fogják a nagy közönséget a gyorsirás ügyétől, s mindazok, kik ez elidegenitésen munkálkodnak nem barátai, de veszedelmes ellenségei a gyorsirászatnak.

Szinház, müvészet.

— A nemzeti szinházban ez idényben ma értük meg az első operai estét, melyen a szinrekerült dalmüvet saját erőink, vendégszereplés nélkül adták elő. Helyén való kiemelni, hogy a szinház e körülmény mellett egészen megtelt szép közönséggel. A páholyok vendégei szintén gyülekeznek a fővárosba s ezeknek nagyobb része is el volt már foglalva. Goldmark operáját, a szép magán partiturákban és jellemzetes Morálokban gazdag „Sába királynőjét" énekelték. De gyengén énekelték. Különösen Ellinger, a kit a két havi szünidő tökéletesen kihozott a sodrából. Nagyné asszony részleteket nyujtott. Heim Róza k. s. ma is csinosan dudolta el dallamait s mint rendesen, ma is élénk tapsot kapott.

— A nemzeti szinházban holnap ismét Gersterné Berta asszony lép fel. Ezuttal „Faust"-ban próbál szerencsét. Még ahány szerepben fellépett, annyiban bukott, de báró Podmaniczky nyilván örömét leli benne, mert ugyanannyi ujban lépteti fel. Valóban kuriozus állapot. — „Mignon"-t pedig várjuk, és várjuk és — várhatjuk. Ha ugyan bevárhatjuk.

— A népszinház igazgatósága a következő darabokat nem fogadta el előadásra: „Az Islam árvái," „A végzetes fátyol," „A család perselye," „A betyár," „A puszta népe," „Nótás Peti," „Petőfi jön," „A jobbágyság fölszabaditása," „A zsidó leánya". A kéziratok a titkári hivatalban naponkint d. e. 10—12-ig vehetők vissza.

Egyletek társulatok.

— Zászló szentelési ünnepélyt tart a budapesti első czipésztársulat temetkezési egylete szeptember 30-ikán a belvárosi plébánia-templomban. A zászlóanya Ruprecht Demidoff Kornélia lesz; az alkalmi beszédat Dr. Szabóky Adolf mondja. Az ünnepély d. u. 5 órakor lesz s a menet a Wesselényi utczai egyleti helyiségből indul ki. A templomi szertartás után mulatság lesz a lövöldében.

Fővárosi ügyek.

— A fővárosi elemi népiskolai tanitói személyzet munkabeosztása alapján Löb János és Horváth Sándor osztálytanitók, ugyszintén Pick Julia, Menk Szidónia, Landheer Emilia, Braun Mária, Wolkenberg Cziczilia, Morzsányi Mária, Furmann Jánosné, Baumann Józsefné, Maywald Matild és Ürményi Emilia tanitónők I. osztályu tanitónőkké léptettettek elő.

— A soroksár utczai volt honvédlaktanya épület oly rosz karban van, hogy annak tüzveszélyes állapota nyilvánvaló. A falak vályogból épitvék s a födél rosz ugyannyira, hogy annak kijavittatását a tanács érdemesnek nem tartván, ezen épületnek lebontását s a telep bekerittetését rendelte el.

— Az ujpesti szigetet 1872. évben vette át a főváros a kincstártól 4300 frt bérfizetésnek kötelezettsége mellett. — A számvevőség ezen idő alatt azonban elfeledte ezen bér kifizetése iránti utalványozási javaslatát a tanácsnak bemutatni, sőt egyátalán a költségvetésben sem történt ezen biróság iránt gondoskodás. A bér mostanig már 21,483 frt 33 krra szaporodott fel, melyre fedezet nincs, a házipénztár azonban köteles kifizetni, mert az ó-budai jószágigazgatóság követeli. A tanácsa a számvevőségnek ezen mulasztása fölött rosszalását fejezte ki s a menynyiben ezen összegnek kifizetése által a házipénztár zavarba találna jönni, a számvevőséget tette felelőssé.

Törvényszéki csarnok.

— Érczpénz hamisitás. Lányi János margitai, biharmegyei lakatos mester sokfélét próbálgatott, hogy gazdagsághoz juthasson. Mint Darvay Istvánné vallja, „masinát is kikomponált", de nem ért vele czélt; kincsről is álmodott, ásott is 4 nap 4 éjen át éjtéltájban utánna és még sem lelt semmit. Igy tehát, minthogy sem pénzt sem kincset nem talált, csinált — pénzt. Darvay István lakatosmester komájával és Szacsvay Áron segédeivel bankfilialét nyitottak Margitán. A sárgarézbe ütött husz krajczáros mintába ólmot öntöttek és ily módon az első próbánál 50 darabot hamisitettak. Lányi kisérté meg a hamisitványok kiadását, a piaczon két csirkét ily pénzen vásárolt, de az eladók, kik egy pálinkás boltban akarták felváltani a pénzt, legott letartóztatták, és a kapitányságnál Lányit nevezték meg, mint kitől a pénz eredt. A mai végtárgyaláson mindhárom vádlott élismeri a hamisitványok készitését, azonban az értelmi szerzést Darvay és Szacsvay Lányira — Lányi ellenben két büntársára rója. Darvayné mitsem akar tudni a hamisitásokról, és kéri a császári királyi urakat, hogy őt felmentsék, mert ártatlan. — A törvényszék Lányi Jánost mint bünszerzőt 2 évi, Szacsvay Áron 1 évi és Darvay Istvánt 1½ évi börtönre itélte, ellenben Darvay Istvánnét bizonyitékok elégtelenségéből felmenté. Szacsvay fellebbezést jelentett be, mert ártatlannak tartja magát.

— Itélethirdetések. Stern Károly házmester és Rosenthal Jakab háziur a lakóknál lefoglalt ingók eladása miatt birói zártöréssel vádolva a kir. törvényszék által felmentettek. Az ügyészség felebbezése folytán a kir. tábla mindkettőt sikkasztásban bünösnek mondja ki és Stern Károlyt két napi és Rosenthal Jakabot 4 napi fogságra itélte. — Hölczl Károly és nejét a kir. törvényszék csalás vádja alól felmentette, a kir. tábla ellenben Hölczl Károlyt 8 havi és Hölczl Bertát 6 havi börtönre itélte. Felebbezésük következtében a kir. Curia mindkettőt bizonyitékok elégtelenségből felmentette.

TÁVIRATOK.

Szt.-Lőrincz, aug. 4. (Az „Egyetértés" távirata.) Helfy Ignácz országgyülési képviselő ma végezte be választókerületében körutját. A képviselőt mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták. A választók köszönetet szavaztak neki hazafias buzgalmáért.

—

PÁRIS, szept. 4., este. Az „Agence Havas" jelenti: Thiers jól érezte magát egész reggelizés utánig, 12½ óráig, a mikor szélhüdés érte szavát elvesztette, s 20 percz mulva eszméleten kivüli állapotba esett, mi a kimulásig tartott. Özvegyéhez Mac-Mahon tábornagy részvéttáviratot intézett. A temetés államköltségen történik. Állitják, hogy a rokkantak egyházában helyezik el, ha a család nem tesz ellene kifogást. Mac-Mahon holnap visszatér a loire-megyei hadgyakorlatokról s minisztertanácsot tart a Thiersnek adandó végtisztességről.

London, szept. 4. A „Daily N." egy táviratot közöl a plevnai csatáról, mely constatálja, hogy a plevnai csata volt a jelen háboru legborzasztóbb csatája, s mindenütt a törökök visszavonulásával (?) végződött. (A „Correspondenz Bureau" itt megjegyzi, s szerintünk nagyon helyesen, hogy ezen tudósitás érthetlen, s hogy a kik visszavonultak, azok nem a törökök, hanem az oroszok voltak.) Az oroszok körülbelül 20,000-en voltak, s 500 embert vesztettek. A törökök vesztesége halottak és sebesültekben mintegy 2000 (?) volt.

Ugyanezen lap e hó 2-áról jelenti Erzerumból, hogy a törökök készületeket tesznek Alexandropol ellen indulni.

Konstantinápoly, szept. 4. Airifi pasának kineveztetése párisi követté a lapok által tévesen mondatott hivatalosnak. A porta egy körrendelete felszólitja a tartományi kormányzókat, hogy eszközöljék a képviselőválasztásokat. A kamara megnyitása november 1-jén lesz. A tartományok 60 törököt s 47 keresztényt választanak.

GORNI-SZTUDEN, szept. 4. (Hivatalos) **Imeretinszky és Sklobelev tábornokok tegnap megrohanták Lovczát. Bővebb tudósitás hiányzik.**

Bécs, szept. 4. A „Pol. Cor." a következőket jelenti Belgrádból mai kelettel: A fejedelem elnöklete alatt folyvást haditanács folyik a leendő hadjárat terve fölött. Horvatovics Vidin ellen, Lesjanin Nis, Nikolics Szjenicza ellen foglal állást. A drinai hadtest védelmi állásba helyezkedik. Egy utászszakasz már elindult a határhoz. F. hó 13-ikára minden tisztnek be kell rukkolni. A miniszterium a háborukérdésben egyetért.

Berlin, szept. 4. A „Kreutzzeitung" egy pétervári távirat után, mely a külföldi orosz követségekhez küldetett, jelenti, hogy az oroszok f. hó 1-jén elfoglalták Szuhum-Kalét. A törökök hajókra vonultak vissza. Az abház part a török csapatoktól mentes. Az abház fölkelést Alhazoff tábornok legyőzte.

Bécs, szept. 4. A „Pol. Cor."-nek a következőket távirják mai kelettel Bukarestből: A Miklós nagyherczeg alatt álló orosz hadsereg támadó hadmüveleteinek megkezdése legközelebb várható. A trónörökös nagyherczeg hadteste Mehemed Alival szemben védelmi helyzetben marad a Lom mentén. Az orosz hadsereg folytonosan erősitéseket kap. Egy uj, 20.000 emberből álló s Romániába vonuló orosz hadtest számára élelmet szereznek. — A román hadsereg teljesen török területen van. Cernat tábornok Károly fejedelem alatt átveszi a parancsnokságot.

Pétervár, szept. 4. Karajalból hivatalosan jelentik f. hó 1-jéről: Alhazoff előcsapata megszállta aug. 28-án a Szuhum előtti török erőditményektől 800 ölnyire fekvő hadállást. A terekföldön aug. 30-án két aula megsemmisittetett, s két fölkelőcsapat szétóratott.

Zara, szept. 4. Rudolf koronaherczeg ma reggel 8 óra 15 perczkor ideérkezett s nagy lelkesedéssel fogadtatott. Meglátogatott több templomot, a községi könyvtárt, s a kormányzó nejét megtisztelte látogatásával. Délelőtt 10 órakor folytatta utját Fiuméba a lakosság ezerszeres „éljen" kiáltása mellett.

Bécs, szept. 4. A képviselőház elfogadta Dubsky inditványára, hogy az adóreform-előterjesztések tárgyalása (rövid időre) elnapoltassék. Sturm interpellál a védtörvény végrehajtására vonatkozó azon rendelet alkalmából, mely szerint a hadiszolgálatra alkalmatlan egyének is bevonassanak katonai közigazgatási szolgálatra. A legközebbi ülés csütörtökön lesz. Napirend az adóreformjavaslatokat előterjesztése.

Düsseldorf, szept. 3. (Az „Egyetértés" távirata.) Oroszország tüzérségi veresége folytán megrendelést tett több száz Kruppféle tábori és várágyunak rövid határidő alatti szállitására.

Bukarest, szept, 3. (Az „Egyetértés" távirata) Tegnap és ma rossz hirek kerengtek, anélkül hogy valami bizonyost lehetett volna tudni. Szilisztriánál a törökök átmentek a Bornea szigetre s ott egy hidat és Kalarasnál hidfőt készitenek. Ennek következtében itt a környéken nagy rémület uralkodik. Mindazáltal nem gondolható, hogy a törökök már most szándékoznának átkelni, hanem hihetőbb, hogy előre biztositani akarják maguknak az átkelést az oroszok visszavonulásának esetére, ezek utját elvágandó.

Ma éjfélkor érkezett hirek az mondják, hogy Mehemd Ali szombaton megverte a trónörökös két hadosztályát s a Jantra felé nyomta. Az oroszok a plevnai csata eredményét nem tették közzé.

Az orosz főhadbiztosság Poljakow épitészeti vállalkozóval szerződést kötött, melynek értelmében tartozik két-két hónap alatt Gyurgyevótól-Zimniczáig, Sisztovától-Bjeláig vasut-vonalat előállitani. Vállalkozó jogositva van a háboru befejeztéig az összes bevételek felvételére. Ezen intézkedés, mely a román kormány kijátszására történt, itt mély levertséget okoz. Milán fejedelem Szerbia közremüködése fejében dijul követelte, hogy azon esetre, ha a háboru kedvezőtlenül fejeztetnék be, ő mint altábornagy vétetnék fel az orosz hadseregbe és az udvarnál a nagyherczeg utáni rangsorozatot kapta.

Minden mérnökkari csapat azon parancsot kapta, hogy Ruscsuk ostromára készüljenek. Richter tábornok itt tartózkodik, hogy a 200.000 ember befogadására épitendő barakhoz szükségelt fanemüeket megvásárolja. Itt megvannak győződve, hogy a háboru még sokáig nem fog befejeztetni.

Berlin, szept. 4. (Az „Egyetértés" távirata.) Az államkanczellári hivatal által sugalmazott lapok állitják, hogy a kereskedelmi szerződés létrejövetele semmikép sincs biztositva. Az eddigi tárgyalások nem eredményeztek megegyezést egynehány fontos politikai vámtarifatétel fölött.

Fiume, szept. 4. Rudolf koronaherczeg ma este 5 órakor ideérkezett s nagyon ünnepélyesen fogadtatott. Hat órakor körülkocsizott a varosban s megtekintette a kormányzói palotát. Este 8 órakor diszelőadás a szinházban és a város kivilágitása.

Bukarest, szept. 3. (Az „Egyetértés" távirata). Ide érkezett tudósitások jelentik, hogy a Czarevits serege csötörtökön és szombaton teljes megveretést szenvedett. A Fekete-Lom-vonal ennek következtében feladatott. A visszavonulás Karagacs felé most hajtatik végre. A veszteség rendkivüli. A közelebbi adatok még ismeretlenek. Plevna és Lovácz környékéről kémszemlei harczi hirek érkeznek. Az orosz hadsereg helyzete olyan, hogy az initiativa ujra-felvételére gondolni sem lehet. Gabrovát a törökök megszállták. Az a hir, hogy a törökök Kalarasnál Szilisztriával szemben a Dunán átkelni akarnak, borzasztó rémületet okozott. Féltik a sereg nélkül hagyott román fővárost a megtámadtatástól.

Bécs, szept. 4. Magyar földteherm. kötvény 75.50 Salgó-Tarján —.—. Magyar hitel 187.25 Magyar záloglevél 90.75. Erdély 99.—. Magyar keleti vasut 65.25. Magyar sorsjegy 77.25. Magyar földhitel 14.—. Magyar vasuti kölcsön 98.—. Anglo magyar —.—. Franko-magyar bank —.—. Alföld 114.—. Magyar északkeleti vasut 110.— . Kel.-vasuti elsőbbségi kötv. 63.10. Tiszai vasut 194.—. Municipal-bank —.—

Bécs, szept. 4. Hitelrészv. 197.50. Galicziai 246.50 Államvasut 268.75. Rente 64.15. 1860-as 111.75. 1864-es 132.—. Ezüst 104.80. London 119.50. Unio-bank —.— Általános épitőbank —.—. Angol-Osztrák 98.25. Lombard 69 —. Tramvay —.—. Hitelsorsjegy 165.—. Napoleond'or 9.57. — Arany 5.70. Frankfurt 58.15. Porosz pénzutalvány 58.10. Török sorsjegy 14.50. Angol épitőbank —.—.

KÖZGAZDASÁG.

— **Assicurazioni Generali.** Az ezen intézet folyó hó 16-án megtartott közgyülésén megválasztatott a társulat képviselősége a kezdődő három évi időszakra. Eredmény az alapszabályszerüen kisoroltatuak ujbóli megválasztása lett. Az elhunyt Hagenauer János igazgató és Caroli Dániel választmányai tag helyébe megválasztattak Levi Masino ur az első, b. Wodianer M. ur az utóbbi helyébe mig az eddigi vezértitkár Levi Masino ur helyébe Besso M. vezérügyelő ur neveztetett ki. Ezután az 1876-ik üzleti év zárszámadásai lőnek jóváhagyva, melyek 286.092 frt 80 kr tiszta hasznot mutatnak fel. — A közgyülés elhatározá abból 61 frt 50 krt aranyban, a 20 frankos darabot 8 frt 20 krral számitva = 150 frt, az intézet alaptőkéjét képező 4000 részvény mindenik után, osztalékul kifizetni. — Érdemesnek tartjuk azt kiemelni, hogy ily nyeremény elérhető lőn, noha az intézet az 1876-ik évben biztositó feleinek 5,848.952 frt 5 krt fizetett ki kártérités gyanánt s készpénz-tartalék alapját 700.175 frt 3 krral növelte. A nevezett intézet azon eljárása, miszerint évenkint a káreseteket részletezve a kárvallottak neveinek s az általok felvett összegek megnevezésével közzéteszi, mindenesetre dicséretet érdemlő, mert ezáltal világossá válik a biztositás jótéteménye, s barki is könnyen meggyőződhetik felőle, miszerint az Assicurazioni Generali által alapitása óta kifizetett kárösszegek 116,499.981 frt 59 krra rugnak. — Nem kevésbbé fontos ama legujabban behozott rendszer a részvényesek e a közönség elé a zárszámadásokat minden ágból elkülönitve terjeszteni, minek folytán azután a részvényeseknek kiosztott kimutatások nyolcz elkülönitett számlából állanak és pedig egy-egy a tüz-, jég- és szállitási biztositás három ágából, egy-egy az életbiztositási ág három különböző osztályából, a tőkék elhelyezéséből befolyó jövedelmeknek kimutatásából, és a nyeremény és veszteség számláiból, s ezen felül még egy táblázatból az életbiztositási ágazatok különböző osztályaidijtartalékának összeállitásával, valamint a következő évben esedékessé válandó dijakéból. Ezen könnyen áttekinthető összeállitás még egy igen pontos 23,095.749 frt 59 kr összes értéknyi vagyon- és teherkimutatással egészittetik ki, anélkül, hogy abban a jövő évben behajtandó 11,216.541 frt 36 krnyi dijak már be lennének tudva: továbbá még egy az intézet tulajdonát képező 2,852.960 frt 62 kr. értékü értékpapirok részletes kimutatásával, melyek a deczember 31-iki árfolyam szerint lőnek számitva, mely általán véve alább áll a jelenlegieknél.

—

Napirend,

(Szeptember 4.)

Naptár. Szerda. Kath: Victoria, Győző. Prot: Erős. — Görög-Orosz 24 Eutich. Izraelita. 27. Napkél 5 óra 23 perczkor. Nyugszik 6 óra 33 perczkor.
Muzeumban nyitva van a képtár reggeli 9 órától d. u. 1 óráig.
Főv. közgyülés: d. u. 4 órakor.
Főv. tanács ülés d. e. 10 órától.
Főv. Gazdasági bizottság ülése. d. u. 4 óra
Főv. szervező bizottság ülése d. u. 5 óra
Magyar daltársulat a „komlókertben" előadást tart este 8 órától.

—

Kivonat a hivatalos lapból

(szept. 4 számából.)

Árverések a vidéken: Kokoczan Áron 2648 frt szept. 24. Zsadány. — Stadler József 1500 frt. okt. 27 Boglár. Vas András 96980 frt. novb. 5 Arad. — Rutsek János szept. 17, Trencsén. — 30500 frt. — Paládi Áron 2290 frt. okt. 1. — F. Ardón (Szathmárnémeti) Bartasovich Lipót 1550 frt. okt. 10. Borován (Nagyszombat) — Rosenfeld Lipót 1500 frt. okt 8. Marmaros Sziget. — Dobroczky Franciska 3250 frt. szept. 7. Vácz. — Blazs János 1954 frt. okt. 1. Rom. Bencsek (Vinga). — A zernesti cs. kir. szab. müpapir gyár 120,000 frt okt 31. Zernesten (Brassó). — Janován György 2520 frt. okt. 13 Knéz. — Leutsch Zsuzsánna 5102 frt okt. 5. Apátfalu. — Ungurán Mitru 2486 frt. szept 15. Knézen. Paucz Simeon 2376 frt. okt. 13. Knézen. — Nagy Sándor 2068 frt. szept. 15. Nagyvárad. — Együd Pálné 1066 frt. szept. 10. Vácz.

Csődök. Thomka Pál zolyomi lakos ellen; bej. okt. 22. 23 és 24. ideigl. tömeg gondnok és felügyelő Prokop Adolf ügyvéd — Dr. Grün Zsigmond nyiregyházi lakos ellen bej. szept. 25. 26 és 27. ideigl. tömeggondnok és perügyelő. Imre János. — Müncz Mózes n.-atádi lakos ellen bej. okt. 18. 19. és 20. ideigl. perügyelő és tömeggondnok Barokonyi Károly ügyvéd.

Csődmegszüntetés. Holczschuh Ferenczné helyb. kötélgyárosné ellen.

Pályázat. Kolozsvári bányaigazgatóságnál számtiszti állomásra; továbbá a Miskolczi kir. törvényszéknél birói végrehajtói állomásra.

Budapesti szinlapok.

Szerda, szeptember 4-én.

NEMZETI SZINHÁZ.
Ibolyafaló.
Vigjáték 4 felvonásban.
Személyek:
Rembach — Szigeti J.
Valeszka — Kocsisovszky
Wildheim — Sz.-Prielle C.
Berndtné — Szathmáryné
Berndt — Náday
Feldt — Halmi
Bellingné — Sánthané
Golewszki — Faludi
Schlegel — Hevesi
Kezdete 7 órakor.

NÉP-SZINHÁZ.
Soldosné Luiza asszony mint vendég.
A vereshaju.
Népszinmü 3 felvonásban.
Személyek:
Özv. Sajgé — Pártényiné
András — Tamási
Ferke — Váradi M.
Keszeg — Tihanyi
Bálint — Együd
Koppancs — Pártényi
Szilaj K. — Soldosné L.
Kezdete 7½ órakor.

Vizállás és időjárás.

Budapesten szept. 4. 2.40 m. 0 fölött esős
Pozsonyban szept. 4. 2.70 m. 0 fölött felhős
M.-Szigeten szept. 4. 0.65 m. 0 fölött száraz
Szatmáron szept. 4 0.23 m. 0 fölött felhős
Tokajban szept. 4. 0.30 m. 0. fölött felhős.
Szolnokon szept. 4. 0.37 m. 0 fölött felhős
Szegeden szept. 4. 0.87 m. 0 fölött száraz.
Aradon szept. 3. 1.17 m. 0 alatt száraz.
N.-Becskerek, szept 3. 0.73 0. m. 0 alatt felhős
Bezdánnál szept.. 3. 2.29 m. 0 fölött felhős
Verbászon szept 3 1.79 m. 0 fölött száraz.
Eszéken szept. 2 1.48 m. 0 fölött felhős.
Sziszeken szept 4. 1.10 m. 0 alatt felhős.
Mitroviczon aug. 25 0.02 0 fölött száraz.
Zimonyban aug. 25. 2.62 0 fölött száraz
Ó-Orsován aug. 25. 1.12 m. 0 fölött száraz.
Barcson, szept. 4. 1.49 m 0 fölött száraz

Csávolszky Lajos
felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

A budapesti tőzsde hivatalos árjegyzései szeptember 4.

Gabna-tőzsde. Minthogy buzában nagyobb kinálat mutatkozik, vevők árengedést igényelnek, melyet tulajdonosok részben meg is adtak. Finom buza 10—15, közönséges 20.25 krral csökkent, a tegnapi hivatalos árjegyzéshez képest. A mai forgalom mérsékelt vételkedv mellett 15.000 mm. volt. Minden más gabnafaj változatlan maradt. A határidőüzletben a jegyzések következők: Buza őszre 11—11.05, tavaszra 11.10—11.15, tengeri május—juniusra 7—7.05; zab őszre 6.64—6.71, tavaszra 7.14—7.21; káposztarepeze szept. re 18.25—18.50.

Értéktőzsde. A mai forgalom a külföldi tőzsdék lanyhább tudositásai folytán igen szük korlátok között mozgott. Mindkét hitel részvények lényegesen leszállitott árfolyamokkal kerültek a piaczra. Helyi értékek kevés figyelem mellett változatlanul maradtak. Az előtőzsdén osztr. hitel részv. 198.40—197.90-ig, magyar hitel részvények 187.25-ig voltak forgalomban. A délitőzsdén osztr. hitel részv. 197—196.70-ig és ismét 197-ig javulva, magy. hitel részv. 197—196.50-ig vásároltattak. Pesti bizt. részvények 71¼-en kerestettek, Ganz részvények 170-en kinálva voltak. Magyar északkeleti v. részv. 110¾—111-en, pécs—barcsi vasut prioritások 81⅝-on, markjegyek 58.60-on keltek.

A hivatalosan jegyzett gabona árak és értékfolyamok különben a következők:

Termény	Minős. hectol	Ár 100 kilogr.	Minős. hectol	Ár 100 kilogr.
Buza bánsági uj	—.	—.— —.—	76.	10.85—10.95
„ „ „	77.	11.05—11.20	78.	11.30—11.45
„ „ „	79	11.55—11.70	80.	11.75—11.85
„ tiszavidéki	74.6	—.— —.—	75.5	—.— —.—
„ „ „	76.4	11.50—11.65	77.3	11.75—11.90
„ „ „	78.3	12 — —12.10	79.2	12.10—12.15
„ „ „	80.	12.20—12.25	—.	—.— —.—
„ pest-vidéki	74.6	—.— —.—	75.5	—.— —.—
„ „ „	76.4	11 — —11.10	77.8	11.20—11.30
„ „ „	78.3	11.45—11.55	79.2	11.60—11.70
„ „ „	80.	11.80—11.85	—.	—.— —.—
„ fehérmegyei	74.6	—.— —.—	75.5	—.— —.—
„ „ „	76.4	11.40—11.55	77.8	11.65—11.80
„ „ „	78.3	11.90—12 —	79.2	12 — —12.05
„ „ „	80.	12.10—12.15	—.	—.— —.—
„ bácskai	74.6	—.— —.—	75.5	—.— —.—
„ „ „	76.4	—.— —.—	77.8	—.— —.—
„ „ „	78.3	—.— —.—	—.	—.— —.—
„ „ „	80.	—.— —.—	—.	—.— —.—

Termény		Minős. hectol.	Ár 100 kilogr.	
Rozs	öreg	70—72	7.60	7.80
Árpa takarmánynak	„	60—62	6.75	7.50
„ malátának	„	62—63	7.70	8.60
Zab	„	36—40	6.60	6.75
Tengeri bánáti	uj	75	7.—	7.05
„ másnemü	„	73	6.95	7.—
Repeze káposzta	„	„	18½	18¾
„ bánáti	„	„	17.6	18.—
Köles	„	„	—.—	—.—

Papirok:	
Magy. vas. kölcs.	98.25
Földteh. kötv. m.	75.50
„ „ erd.	73.50
Szőlőd. válts. k.	75.25
Osztr. áll.-ad. 5⅕	64.25
É. m. ált. bizt. t.	1525.—
Által. m. hitelb.	186.—
Kisb. földhitelint.	43.—
Pesti ker. bank	542.—
Pesti I. hazai	2220.—
Pénz-nemek:	
Cs. és kir. arany	5.69
Osztr.-m. 8 frt ar.	9.60
20 frank. arany,	9.60
Osztr. és m. ezüst	104.25

Csász. kir. szabadalmazott általános biztositó-társaság (Assicurazioni Generali) Triesztben.

Negyvenötödik számadás A az 1876-ik évre az életbiztositás kivételével valamennyi üzleteket átölelve.

I. Tüzbiztositás.		frt	kr.	frt	kr.
Dijtartalék-átvitel 1875. évről				1263269	44
1876-ban kötött biztositások után befolyt dijak a vissztörlés levonásával		3499600	43		
Biztositott összeg	7692519963 frt 70 kr.				
Korábbi években a kötött biztositásokért befolyt dijak	2432510 frt 98 kr.				
Levonva a visztörlesztett és hátralévő dijakat	315489 frt 14 kr.				
Az év folytán bevétetett		2117021	84		
		5616622	27		
Visszbiztositási dijak, viszbizt összeg	473862853 frt 14 kr.	2065150	59		
		3551471	68		
1877-re átvitt dijtartalék		1396144	75	2155326	93
				3418596	37
Kárfizetések a viszbiztositók részének levonásával		2087228	07		
Függő károk tartalékja, átvitel 1877-re a viszbiztositók részének levonásával		349224	43		
		2436458	50		
Leszámitva az 1875. évi kártartalék-átvitelt		354958	66		
		2081452	84		
Provisio adó és kiadás		1269514	33	3351008	17
Nyereség				67588	20

II. Tengeri- és szállitmány-biztositás.		frt	kr.	frt	kr
Dijtartalék átvitel 1875-ről				94155	94
1876-ban kötött biztositások után befolyt dijak a visszatörlesztés levonásával		606102	07		
Biztositott összeg	66033686 frt 06 kr.	209983	23		
Visszbiztositási dijak, visszbiztositott összeg	9632804 frt 81 kr.	396118	84		
1877-re átviendő dijtartalék		98631	51	297487	33
				391633	27
Kifizetett károk a visszbiztositók részének levonásával		325870	49		
Függő károk tartalékja, átvitel 1877-re, a viszbiztositók részének levonásával		151412	70		
Leszámitva az 1875-ből átvitt kártartalékot		477283	19		
Provisió, adó- és kiadás		91429	08		
		385854	11		
Veszteség		72397	80	458251	91
				66618	64

III. Jégkár-biztositás.		frt	kr	frt	kr.
1876-ban kötött biztositások után befolyt dijak a visszatörlesztés levonásával					
Biztositott összeg	40937303 frt 20 kr.	1461470	02		
Visszbiztositási dijak, visszbiztositott összeg	11896837 frt 43 kr.	440724	27		
				1020745	75
Kifizetett károk, a visszbiztositók részének levonásával		612411	16		
Provisio, adó és kiadás		266113	73	878524	89
Nyereség				142220	86

IV. Tőkék utáni jövedelem.	frt	kr.	frt	kr.
A tőke kamatja és jövedelme			741460	31
Kamat-tartozások	370	78		
Kamat-átvitel, a nyereményrésszel való életbiztositás után	13011	32		
Kamat-átvitel a tontin-osztályok után	5890	28		
Kamat-átvitel a hivatalnokok nyugdijpénztára után	7746	98		
Kamat-átvitel a halál esetére való biztositások után B mérleg				
I. halálesetre	301118	33		
II. életjáradékra	78519	01		
III. megeredési biztositásokra	187283	80	593940	59
Nyereség			147519	81

V. az A mérleg nyereség és veszteség számlája.	frt	kr.	frt	kr	frt	kr.
Nyeremény-átvitel 1875-ről	1390	04				
Kétes követelések tartalékának átvitel	60000	—				
Nyereség a tüzbiztositásból	67588	20				
Nyereség a jégkárbiztositásból	142220	86				
Nyereség a tőkék jövedelméből	147519	81	418718	91		
Veszteség kétes követelésből	17751	55				
Kétes követelések tartalékja	80000	—				
Veszteség a tengeri és szállitmány biztositásából	66618	64				
Vaszteség az árkeletből	12707	86				
Veszteség az értékpapirokból, az 1876. decz. 31. árfolyam szerint	61895	35				
Tartalék az ezüstben fizetett osztalék számára	25000	—	263973	40		
Nyereség					154745	51
A részvényeseknek járó kamat 29 frt 49 krjával 4000 részvény után					117600	—
					37145	51

Ebből leszámitandó az alapsz. szerint
a) a nyeremény tartalékra 37145 frt 51 kr. 10%-ja
levonva az 1875-ki maradékot 1390 frt 04 kr.
35755 frt 47 kr. 3575 frt 55 kr.
b) az igazgatóság jutaléka 12% 4290 „ 66 „ — 7866 21
— 29279 30
továbbá a hivatalnokok jutaléka 29279 frt 30 kr. 2%-ja
levonva az 1875-ki maradékot 1360 frt 04 kr.
27889 frt 26 kr. — 557 78
Szétosztható nyereség — 28721 52

Triest, 1877. junius 30-án.

Az ált. biztositó-társaság (Assicurazioni Generali) igazgatósága.

az igazgatóság:

Morpurgo J., — Pesaró Maurogonato J., — Amb. di S. Ralli.
Főtitkár: **Levi M.**

I. Életbiztositások halálesetére	frt	kr	frt	kr.
1871-ről átvitt dijtartalék	7342185	5		
A dijtartalék kamatja 4%	293687	40		
Dijak és illetékek	1930256	18		
A bevétel és kiadás közötti különbözet kamatja	7480	93		
			9573559	66
888 haláleset kifizetése	893845	48		
Függő károk tartalékja, átvitel 1876-ra	207830	45		
	1101675	93		
leszámitva az 1875-ből átvitt kártartalékon	160351	94		
	941323	99		
leszámitva a visszbiztositók részét	—	—		
	941323	99		
Visszatérítés és visszavásárlások ristornált 3548526 frt 21 kr. tőke és 7772 frt 38 kr. járadék után	382515	47		
Visszbiztositási dijak 1425519 frt 79 kr. visszbiztositott összegre	39624	14		
1877-re átveendő dijtartalék 455940 8 frt 12 kr. bizt. tőke, és 71875 frt 89 kr járadék után 34241 személy . 7887643 frt 62 kr. leszámitva a visszbiztositók részét 137020 frt 92 kr.	7750622	70		
A biztositottak nyereményrésze az 1875. évi mérleg szerint	66235	19		
Ügynöki dijak	106795	3		
Orvosi tiszteletdijak	14432	21		
Kiadások és kezelési költségek	156803	90	9458352	62
Nyereség			115206	93

II. Életjáradék.	frt	kr.	frt	kr.
Átvitel az 1875-ki életjáradék-alapból	1570380	14		
Az életjáradék-alap kamatja 5%	78519	1		
Befizetett tőkék és illetékek 44 uj életjáradék szerződés után	56612	27	1705511	42
Kifizetett életjáradékok	230359	1		
Provisio és költség	3556	81		
1877-re átviendő tartalék 221.686 frt 70 kr bizt. évi életjáradék után 692 személyre	1465362	55	1699278	37
Nyereség			6233	5

III, Biztositások a megérés esetére az elhalasztott élotjaradékok hozzászámitásával.	frt	kr.	frt	kr.
A biztositási alap átvitele 1875-től	3723022	57		
A „ „ kamatjai 50%	186151	12		
Dijak és illetékek	474031	23		
A bevétel és kiadás közötti különbözet kamatjai	1132	68	3384337	60
Kifizetett esedékes tőkék	224035	20		
Megszüntetések, visszatorlások és visszaadott dijak	131076	93		
1877-re átviendő dijtartalék 11354103 frt 11 kr, biztositott tőke 14728 frt 15 kr bizt. járadék, 7230 személy után	3945706	38		
Provisio és költség	73611	78	4374430	29
Nyereség			9907	31

Mérlegszámla 1876. deczember 31-én.

VAGYON.	frt	kr.	frt.	kr.
1. A részvényesek biztositott adós levelei			2940000	—
2. Városi telkek: az osztrák-magyar államban: Triesztben, ex Sratti palota, és 11 ház, továbbá 5 a külvárosokban, 6 Görczben, 1 Bécsben és 2 Budapesten; az olasz királyságban: Velenczében 11, Milanóban 3, Turinban 2, Flórenczben 4, Nápolyban 1, Paduában 1, Rovigóban 1, Páviában 1 és Bolognában 1.				
3. Mezőgazdasági birtokok Olaszországban (erre vonatkozó leltár mellett) 5922 hektárnyi összes terület, melyből 4374 Velencze tartományokban, 503 Paduában, 110 a viczenczaiban, 292 a trevisióiban. 221 a milanóiban, 33 a páviaiban, 38 a bergamóiban, 4 a bresciaiban és végül 346 a pisai tartományban			3691282	34
4. Kölcsönök életbiztositási ivekre			2801131	34
Aktiv életjáradékok és jelzálog által biztositott a biztositottak haláiakor felveendő tőkék költségei	1462222	2		
	108391	15	1570613	17
5. Kamatozó jelzálogositott tőkék az osztrák-magyar államban, a zálog-osztályé kizárásával a nemzeti bankban (alap. szab. 1. rész e betü.)				
6. Kamatozó jelzálogositott tőkék fekvőségekre Olaszországban a fönti zálog-osztályé kizárásával			2353912	93
7. Kölcsönök letéteményezett állampapirok kereskedelmi és iparrészvényekre			710133	—
8. Értékpapirok és részvények a tul lapon levé sorozat szerint			321554	91
9. Váltók a tárczában, különféle helyeken fizetendő			2852969	62
10. Előlegek a nemzeti bank jelzálog-osztály részére			1588664	15
11. Mezőgazdasági deczember 31-én még eladatlan termesztményei a társulatnak olaszországi birtokairól			153493	61
12. Különféle bankok és hitelintézeteknél folyó számlában letéteményezett pénzek kamattal			127351	95
13. Pénzkészlet a társulat trieszti és velenczei igazgatósági pénztáraiban			165603	68
14. Ugyanaz az ügynökségek és felügyelőségek pénztáraiban			106510	62
15. Saldo visszbiztositók számláiból			386323	36
16. Saldo a társaság ügynöksége és felügyelőségei számláiból összesen 4108			239260	85
17. Órához kötött életbiztositási jutalékok			1448708	86
18. Adósok különféle czimekért			729011	40
19. Butorozat az intézet valamennyi irodáiban, czégek, papir és nyomtatványok			795605	46
			110618	33
			23095749	59
20. Jutalék-ivek és későbbi években behajtandó jutalékok	11216541	36		

TARTOZÁS.	frt.	kr.	frt.	kr
1. Törzstőke			4200000	—
2. A leszámolás nyeremény tartalékja	686345	64		
Ugyanaz, B leszámolásnál (életbiztositás)	778039	29		
Rendelkezésre álló nyereménytartalék	200000	—	1664384	66
3. Tartalék bejelentett, de deczember 31-ig még folyóvá nem vált káresetekre				
a) tüzbiztositásra	249224	43		
b) tengeri és szállitási biztositásra	151412	70		
c) életbiztositásra	257830	45	708467	58
4. Jutalék-tartalék az A leszámolás még 1876. deczember 31-én folyó biztositásaira				
a) tüzbiztositásra	1396144	75		
b) tengeri és szállitási biztositásra	98631	51	1494776	26
5. Jutalék-tartalék a B leszámolás még 1876. deczember 31-én folyó biztositásaira				
a) halálesetre	7750622	70		
b) életjáradékokra	1465362	55		
c) megélési esetre és elhalasztott járadékokra	3945706	38	13161691	63
6. Osztalek-alap az életbiztositásra nyeremény-osztalékkal			422359	19
7. A három életintézeti osztály vagyona kamatbiztositással			513193	1
8. Ugyanaz a hivatalnokok nyugdij-pénztáránál			136863	31
9. Saldo a visszbiztositók számlájából			235336	42
10. Saldo az ügynökségek és felügyelőségek számláiból			25555	57
11. Hitelezők különféle czimekért			183739	44
12. Tartalékalap kétes követelésekért			80000	—
13. Rendes osztalék a részvényesek számára	117600	—		
felülosztalék	128400	—	246000	—
14. A két igazgatóság tantiémejei			20052	33
15. A hivatalnokok tantiémejei			2608	80
16. Nyeremény-fölösleg az 1877-iki átvitelhez			728	39
			23095749	59
17. Jutalékivek és későbbi években behajtandó jutalékok	11216541	36		

A cs. k. sz. Assicurazioni Generali Triesztben, főügynökség Magyarország számára:

Ellenberger, Krellvitz, Rott.

Irodahelyiség: Dorottya-utcza 10. sz. az intézet házában.

RÁTH MÓR-nak

már **20** év **óta** fennálló **Első rangú könyvkereskedésében** Budapesten a **Haas-Palotában**

mindazon **tan-** és **segédkönyvek jutányosan** kaphatók, melyek az **egyetemeken**, **jogakademiákban**, **felső-iskolákban**, **felső** és **alsó gymnasiumokban**, **fő-** és **alreáltanodákban**, **tanárképezdékben**, **polgári iskolákban**, **felsőbb és alsóbb községi** vagy **felekezeti népiskolákban**, **magánintézetekben** stb. használtatnak. — Mindennemü segédszerek, jegyzékek stb. **ingyen** küldetnek.

Tetemesebb szives megrendelések **árleengedésben**, vagy **bérmentes** küldésben részesülnek.

Vidéki megrendelések a megrendelés beérkeztének napján a legnagyobb figyelemmel és pontossággal expediáltatnak.

A közmüvelődést előmozditó **tanodai-, ifjusági-, önképző- nép-könyvtárak**, és **egyletek** a lehető **árleengedés**, és az üzlet **nagyhirü** saját **könyvkiadásaiból ajándék-müvek** által támogattatnak és gyarapittatnak.

Minden bár ki által és bár hol hirdetett müvek RÁTH MÓR által a hirdetett áron **azonnal** megszerezhetők.

Kereskedelmi és paedagogiai ügynökség.
Ügynökségem csakis kitünő **kereskedelmi** és **paedagogiai** szakképzett egyéneket ajánl, u. m. **könyvelőket**, **levelezőket**, **segédeket**, **nevelőket**, **magyar**, **német**, **franczia** és **angol nevelőnőket**. Irodámban a **magyar**, **német**, **olasz** és **franczia nyelvben** alapos oktatás adatik. Levelezések és forditások fentemlitett nyelvekben szintén elvállaltatnak.
FEUCHTMANN ADOLF,
Budapest, király-utcza 66 szám.

Az őszi- és téli idényre
ajánlja magát a **hatvani utcza** és **magyar utczával** szemben lévő
uri-, fi- és gyermek ruha-raktár
elegáns- és
olcsó öltözetek
brünni gyapjuszövetekből rendkivül olcsó áron, és pedig:

Szövetöltözetek	18	frttól fölfelé
Salonöltözetek	25	„
Felöltők	12	„
Téli kabátok	15	„
Nadrágok	6	„

2—14 éves fi- és gyermeköltözetek a legjobb őszi-szövetből a legnagyobb választékban kaphatók.
Megrendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.
Hajlandó bizalomért tisztelettel esedezik
Leitersdorfer D. fia.

Nehézkórt
(nyavalyát) levél utján gyógyit dr. **Killisch** specialista orvos **Neustadtban**, Drezda (Szászország.)
Már 8000-nél több beteget sikerrel gyógyitott.

Nyilvános jelentés!!
Kedvezőtlen viszonyok kényszeritenek bécsi telepünk megszüntetésére, és egész áruraktárunknak a gyári áron sokkal alább történő elárusitására. Gyors eladás elérése végett a csak **frt 8.15** csekély árért a következő czélszerü és jó árukat adjuk, és pedig

1 pontossági óra, hozzá illő hosszu lánczczal; pontos járásáért egy évi kezesség nyujtatik.
1 asztali lámpa biztonsági lángcsappal, igen czélszerü.
1 asztal-teritő, elegans és szingazdag, finom angoragyapjuból.
10 aczélmetszetü kép, hires mesterek másolatai, melyekkel 2 szobát lehet feldisziteni.
1 tea-főző készülék, melyen 2 percz alatt a legjobb teát főzhetni.
1 terracotta-szobor, egyuttal gyujtókészülék, finom kivitelben, diszül szolgál bármely szalonasztalnak.
1 domino-játék, teljesen hozzá illő faládikában.
1 czukor-szelencze, paliszander-fából, legszebb faragványokkal kirakva, csapó zárral bezárható.
1 czukor-fogó, örökké fehéren maradó fémből
6 db. **illatos** egészségi **szappan**, dr. Dupontól.
6 asztali kés erős nyélben aczél pengével.
6 asztali villa erős nyélben.
6 evőkanál, cs. kir. szabadalommal, melyek mindig fehérek maradnak.
6 kávés-kanál, cs. kir. szabadalommal, melyek mindig fehérek maradnak.
1 leves-szedő, cs. k. szabadalommal, tömör.
1 tej-szedő, cs. k. szabadalommal, tömör.
50 darab.

Az összes, itten felsorolt 50 darabnak ára együttvéve csak **forint 8.15.**
Az összes árukért kezesség nyujtatik.
Czim:
Vereinigte Export-Compagnie Wien, Burgring, 3.
Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

A Komlókertben
a fővárosban
egyetlen magyar daltársulat
uj és jeles tagokkal megerősitve, naponként kedélyes szórakozást nyujt a t. ez. közönségnek és kér pártolást
A szünetek alatt ifju **Rátz Ferencz** jeles népzenetársasága játszik.
Boraimat különösen ajánlom a borhoz értő és tiszta bort inni kivánó közönségnek. Egyszersmind tokaji boraimat az üdülő betegek és gyengélkedők számára is.
PARRACH GÁBOR.

Levélbeli **megrendelések** pontos eszközlése.
Gyönyörü szép
női ruhakelmék
a legdúsabb választékban
bámulatos olcsón
megszerezhetők
HAMBURGER ADOLF
divatáru-raktárából
Budapest
koronaherczeg-utcza 8.
Minták ingyen és bérmentve.
2746

Önkénytes árverezés

az ecsegi (borzi) pusztán, Kis-Ujszállás közelében.

A 4000 holdat meghaladó ecsegi pusztán, másfél órányira a kis-ujszállási posta és vasuti állomástól, a haszonbérnek lejárása miatt, folyó évi **szeptember hó 19-én reggeli 9 órától** kezdve, és a következő napokon a gazdasághoz tartozó élő jószág, ugymint: nagyobb számu jármos ökör, tehén, bika, ló, sertés, birka; továbbá holt felszerelés, ugymint: gőzcséplőgépek, gőzmalom, arató- s vetőgépek stb. önkénytesen fognak elárvereztetni.

Kérdezősködőknek az eladó tárgyak részletes kimutatását posta utján megküldöm.

Azok számára, a kik megérkezésöknek idejét a kis-ujszállási állomáson nálam előre bejelentik, alkalmatosságról gondoskodva lesz

Szandtner Ágoston,
alapitványi bérlő.

„THE GRESHAM"
életbiztositó-társaság Londonban.

Magyarországi fiok:	**Ausztriai fiók:**
Budapest József-tér 12.	**Bécs, Opernring 8.**

A társaság vagyona több mint	frcs 57 000,000.—
Évi bevétel biztositások és kamatból 1876. junius 30-án	frcs 12 255,664.80
Kifizetések biztositási és járadéki szerződések s visszavásárlások stb. után, a társaság fennállása óta (1848) több mint	frcs 69.000,000.—
A legutóbbi tizenkét hónapos üzleti idő alatt a társaságnál	frcs 53 996,275.—
értékig nyujtattak be ajánlatok, mi által a legutóbbi 22 év alatt benyujtott ajánlatok összértéke több mint	frcs 767 000,000.—

értékre megy. — Tervezetek s minden közelebbi felvilágositások a vidéki ügynök urak s a **magyar** és **osztrák flókok** által adatnak.

Titkos betegségeket,
tehetetlenséget (elgyengült férfierőt), **bőrbajokat, idült syphilist, hugycső-szükülést**, gyakori **magömlést** gyogyit gyökeresen és biztonsággal, a nélkül, hogy a beteg hivatása vagy életmódjában akadályoztatnék,
BESENBEK A.,
gyak. orvos, sebész és szülész.
Naponkint rendel: reggel 9—4-ig és este 7—8 óráig.
Budapest, IV. ker. „Ferencziek bazára" II. lépcső I. em. 3. ajtó.
Gyógyitási dij mérsékelt. Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszol és a gyógyszerek megküldetnek.

Alapos gyógyitás jod és higany szerek nélkül.
Titkos betegségeket
bármily nemüeket, különösen a
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt),
továbbá **bőrbajokat, vizelési nehézségeket, hugycsőszükülléseket**, friss és idült **nyákfolyást**, nőknél az ugynevezett **fehérfolyást**, a **bujakóros fekélyeit** és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban, az önfertőzés minden következményeit, mint ondófolyás, éjjeli magömléseket, sőt a **végképi tehetetlenséget** is, **katonai** és **polgári** főkórházban, mint a magángyakorlatban a legujabb tapasztalatok s buvárlatok nyomán és évek hosszu során át sok ezer esetben kipróbált egyszerü módszerrel, kiválóan tartós siker biztositása mellett, jod és higany nélkül bámulatos gyorsan s alaposan gyógyit (ujonnan keletkezetteket 48 óra alatt)
WEISS J.
gyak. orvos, sebész és **szülész**, az itteni cs. k. katonai **főkorházban** volt osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes és tiszteletbeli tagja, és több kitüntetés tulajdonosa.
Rendelő intézet: Budapest, belváros, uri-utcza 6. sz. bemenet a lépcsőn.
Naponkint délelőtt 7—10-ig, d. u. 1—4-ig, este 7—8-ig.
Várószoba minden egyes beteg részére elkülönitve.
1 150—
Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik, és a gyógyszerek megküldetnek. Ugyanott kapható a hires mű: **„Az elgyengült férfierő"**, ennek soknemü okai és alapos gyógyitása. Ára 2 frt. 50 kr.

XI. évf

Előfi
Vidékre postán
Egy évre
Félévre
Negyedévre
Egy hóra

Egy szá

Hirdetési dij:
szeri hirdetése 12
Bélyegdij
lön 30 kr.
Nyilttér: Öt

A leg

A pénzüg
ülését tartotta
lyektől nagy
országnak; a
metországgal
az incidensből,
fél között félbe
a ki Németors
majd a vámtét
ország érdeke
kormánya Aus
nem tudott, Ti
gényebb készü
Uchatius titkár
zas izgatottság
nagyérdekü p
ha igaz; a m
tása itt áll a k
res medias, m
egyátalán nem
sőt csak azóta
sokká; szóval
absolut fontoss
érintkezésüknél
kel, itt is, amo
sek tolulnak n
követelvén a k
isten tudja, mi
leti kérdés és
nyában elfoglal
nyomásként u
dekü kérdések
első helyet vi
nesen föllép a
szóba is alig j

Hogy mil
föl a magyar
jövendő sorsár
dés erre vagy
közszellem: m
mint az, hogy
garasairól, mik
kor is arról b
kább, — igy j
ezeknél értékes
becsület s a n

Igen, a m
nemzeti becsül
délkeleti határ
szemben egysz
foglaljon el a m
den kétséget k
jog, a letiport
kölcs és a sért
állitsa vissza a
ződésekbe vetet
kivált, melynek
igazságot, erkö
tetlenül ma m
nagyhatalom é
hogy az egyed
dalmi rendnek

Hatalmas
veszti a törpét
chia vezetői fő
erkölcsi magasla
hogy az orosz
török birodalma
másik érdekün
sal, — hanem

AZ „EGYET

I T T

Irta: DE
— MA

Turkevy a ke
lovát, a gyalog ösv
röviditette utját. B
tély felé.
Alig hat lépé
szétválni látta, s
állt vele szemközt,
— Két nap
itt találkozunk.
— Félre utan
— Köztünk a
órád ütött.
— Nyomorult
— Vesztemre
veszni. Ezzel revo
Klaudia a bes
a gyilkos fegyvert
mintegy eszmeleté
fedte, kiáltotta:
— Astur rajt
E pillanatban
és lövés durranása
kadt térdre, szeme
a mellette levő fáh
mület fogta el, me
hallott. Egy percz
ná kezeit szeméről
szeretne elfutni, de
mozdulhatna.
Alig telhetett
alatt Klaudiának m
laló hörgés zugott
végtelenné, s rémül
Érezte, hogy
megakadt, vérkering